ZONIËNWOUD
FORÊT DE SOIGNES

JAARVERSLAG 2022

Stichting Zoniënwoud

© Thhierry Lampe

Vlaanderen is natuur | AGENTSCHAP NATUUR & BOS | bruxelles environnement leefmilieu brussel brussels | Wallonie service public SPW

Inhoud

1. Het jaar 2022 in een notendop 4

2. Stichting Zoniënwoud 5

3. Realisaties 2022 - Verankering van de Stichting in de omgeving van het Zoniënwoud 6

   3.1. Partners en bezoekers vertrouwd maken met de Structuurvisie 6

   3.2. Communicatie en participatie 7

   - Website Zoniënwoud 7
   - Agenda van het Zoniënwoud 7
   - E-Zoniën Nieuwsbrief en sociale media 7
   - App en Open Street Map: cartografie van het Zoniënwoud 8
   - Platform Zoniënwoud en reeks terreinbezoeken 8
   - Goede gewoontes van het Zoniënwoud 9
   - Harmonisering regelgeving Zoniënwoud: Honden aan de leiband en op de paden blijven 10
   - Participatie: Sensibiliseringscampagne 21/03 en Clean-up actie 18/09 10
   - 16/10/2022: Succesvolle editie Dag van het Zoniënwoud in een notendop: 11
   - Intergewestelijk overleg bospersoneel en bekendmaking resultaten KI grofwildtelling 12
   - B4B Project – Belgium 4 Biodiversity 12
   - Externe financiering en de organisatie van teambuildings 12
   - Inspiratie opdoen 13

4. Overleggroep Zoniënwoud 14

5. Nationaal Park Brabantse Wouden –Stichting Zoniënwoud als intergewestelijke facilitator 15

6. Administratieve, juridische en financiële taken 16

7. Unesco secretariaat 17

8. Life Prognoses Project 17

9. Uitkijken naar 2023 18

10. Bijlagen 20

1. Het jaar 2022 in een notendop

In 2022 leerde Stichting Zoniënwoud partners en bezoekers beter kennen tijdens de vele participatiemomenten die als een rode draad doorheen het jaar liepen.

Ook de intergewestelijke werking bleek steeds meer een belangrijke troef van de Stichting te zijn.

Zo werd in 2022 het bospersoneel uit de drie gewesten verschillende keren samengebracht voor een stand van zaken van hun werking in het Zoniënwoud. Later in het jaar volgde de bekendmaking van de resultaten van de jaarlijkse Reewildtelling, eveneens een intergewestelijke bijeenkomst van bospersoneel, beheerders, onderzoekers van INBO en DEMNA en de deelnemende vrijwilligers.

In februari vond de allereerste fysieke vergadering van het Platform Zoniënwoud plaats in GC De Bosuil. Het was een succesvolle editie. Meer dan 100 partners, buurtbewoners, bosbeheerders en bezoekers van het Zoniënwoud kwamen tijdens deze participatieve vergadering. Er werden ideeën en ervaringen uitgewisseld over de toekomstvisie, de lopende projecten en de bescherming van het Zoniënwoud. Het belangrijkste thema dat tijdens het platform en de daaropvolgende terreinbezoeken aan bod kwam was: 'Samen voor het Zoniënwoud': Het bos beschermen? Een collectieve verantwoordelijkheid! Dit thema kreeg ook verder in 2022 veel aandacht. Onder andere tijdens de sensibiliseringsactie die in maart plaatsvond in het kader van de internationale dag van het bos, samen met betrokken vrijwilligers, burgers en het bospersoneel. En op autoloze zondag werd een grootse Clean-Up actie georganiseerd in deze intergewestelijke zone, samen met de gemeentes van Sint-Pieters Woluwe en Tervuren en hun teams mooimakers en zwerfvuilmeters en -peters, het bospersoneel en massaal veel burgers die hun handen uit de mouwen staken voor een properder Zoniënwoud!

Ook de ontwikkeling en lancering van de app van het Zoniënwoud draagt een steentje bij aan de bescherming van het bos. Deze app leidt bezoekers over de juiste paden en het heeft ons in staat gesteld om de Open Street Map cartografie van het Zoniënwoud te bewerken.

In 2022 werden ook de eerste Teambuildings georganiseerd, met als doel externe financiering voor de Stichting te kunnen voorzien maar ook bewustmaking te creëren over de bescherming van het bos en de uitdagingen waar de bosbeheerders tijdens hun dagelijkse werking mee te maken krijgen.

Het thema Brabantse Wouden kreeg het afgelopen jaar eveneens meer vorm. Binnen dit project drukte de Stichting alvast haar stempel op het vlak van intergewestelijke samenwerking tijdens de organisatie van een inspiratiedag Brabantse Wouden en in haar communicatie met de partners van de verschillende gewesten.

Op 5 december werd voor de eerste keer een vergadering met de Overleggroep Zoniënwoud georganiseerd. Deze eerste vergadering werd bijgewoond door mandatarissen en vertegenwoordigers van de bevoegde administraties uit de verschillende gewesten.

In het kader van het Life Prognoses project werden in de zomerperiode enquêtes afgenomen, en ondertussen vonden ook de eerste wetenschappelijke terreinonderzoeken in het Zonënwoud plaats.

Binnen haar rol van coördinator van het Unesco secretariaat voor 'Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe' zette de Stichting nog meer in op het Unesco erfgoed dat het Zoniënwoud rijk is. Zo werd tijdens de Dag van het Zoniënwoud opnieuw een fietstocht langs alle Unesco-sites van het bos georganiseerd en dankzij Unesco Vlaanderen werd in samenwerking met de Stichting een promofilmpje gemaakt dat breed gedeeld werd via de communicatiekanalen van de Stichting.

2. Stichting Zoniënwoud

Stichting Zoniënwoud ondersteunt de realisatie van een intergewestelijke en gemeenschappelijke visie voor het Zoniënwoud, de Structuurvisie, en stimuleert initiatieven die goed zijn voor het bos.

Stichting Zoniënwoud is opgericht in 2019 en streeft ernaar om als spreekbuis op te treden voor het Zoniënwoud, over de Belgische gewestgrenzen heen.

De Stichting baseert zich voor haar werking op de intergewestelijke Structuurvisie die over het Zoniënwoud ontwikkeld werd. In het kader van deze visie stimuleert de Stichting initiatieven die ertoe bijdragen het ecologische hart van het Zoniënwoud met haar kwetsbare fauna en flora te vrijwaren. Daarom behoren de coördinatie van een goed en gestructureerd publieksonthaal rond de verschillende toegangspoorten, het ontwikkelen van een duidelijke communicatie, het verbinden van het woud met haar omgeving en de strijd tegen versnippering tot de kerntaken van de Stichting.

Om deze opdracht te vervullen, moet de Stichting op de steun van het brede publiek kunnen rekenen. Iets wat een meertalige en uniforme communicatie vereist, maar ook publieksparticipatie is van groot belang. Daarom werkt de Stichting nauw samen met de betrokken partners van het Zoniënwoud op wiens jarenlange ervaring en deskundigheid ze kan rekenen.

Stichting Zoniënwoud staat samen met al deze partners aan het roer van de Dag van het Zoniënwoud. Deze dag is elk jaar opnieuw hét uitgelezen moment om zowel het bos als de partners op een unieke manier te leren kennen. Denk maar aan een exclusief bezoek van het ecoduct, een familiezoektocht, een sportieve fietstocht langs de prachtige pareltjes die tot het Unesco Werelderfgoed behoren of leerrijke en vooral plezante workshops middenin het bos waar kinderen fijne en interessante dingen over het bosleven ontdekken.

Daarnaast coördineert de Stichting communicatiecampagnes om de verschillende bosgebruikers zoals fietsers en mountainbikers maar ook wandelaars en rustzoekers, hondeneigenaars en ruiters te informeren. Ze gebruikt hiervoor diverse kanalen zoals de vernieuwde website, nieuwsbrieven, Facebook en Instagram.

Sinds 2017 maken de vijf prachtige bosreservaten die zich middenin het Zoniënwoud bevinden, deel uit van het Unesco Werelderfgoed ‘Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe’. Hierdoor is het Zoniënwoud meteen ook het enige natuurlijke werelderfgoed in België. Sinds juli 2020 huisvest Stichting Zoniënwoud gedurende 4 jaar het secretariaat van deze natuurlijke erfgoedreeks.

De raad van bestuur van de Stichting is samengesteld uit de drie bosbeheerders die elk in hun gewest het Zoniënwoud beheren (Agentschap voor Natuur en Bos, Leefmilieu Brussel en Département de la Nature et des Forêts), regeringsvertegenwoordigers van elk gewest en onafhankelijke experten .

Dankzij deze bijzondere structuur en de nauwe band met de verschillende partners en stakeholders van het bos kan Stichting Zoniënwoud een breed draagvlak creëren ter ondersteuning van het Zoniënwoud.

3. Realisaties 2022 – Verankering van de Stichting in de omgeving van het Zoniënwoud

3.1. Partners en bezoekers vertrouwd maken met de Structuurvisie

De Stichting zet realisaties in de schijnwerpers, verstrekt informatie over toekomstige projecten en zorgt ervoor dat de verwezenlijkingen operationeel worden gemaakt en verankerd geraken in hun omgeving. Maar de Structuurvisie is nog te weinig bekend bij partners en bezoekers. De Stichting neemt de taak op zich om bezoekers te informeren over het nut en de noodzaak van sommige aanpassingen op het terrein in het kader van deze Structuurvisie.

Dat deden we het afgelopen jaar als volgt:

Publicatie van artikels en video's op de website en in de nieuwsbrieven over thema's die betrekking hebben op de uitvoering van de Structuurvisie:

- bosbeheer
- ontwikkeling van ecologische verbindingen
- activiteitenverslagen
- realisaties en werken in het Zoniënwoud
- goede gewoontes van het Zoniënwoud en bewustmaking over het bos
- bewustmaking over de kwetsbaarheid van het bos door klimaat, recreatie, ...

© Thierry Lampe

3.2. Communicatie en participatie

• Website Zoniënwoud

De website van het Zoniënwoud is ondertussen een volwaardige bron van informatie voor zowel bezoekers, geïnteresseerden als voor de partners.
Op regelmatige basis worden nieuwe artikels toegevoegd waarvoor de Stichting sinds 2022 ook beroep doet op haar partners.

• Agenda van het Zoniënwoud

De agenda is beschikbaar op de website en is gratis en vrij te gebruiken door partners die een werking of initiatieven hebben die in en rond het bos plaatsvinden, met het nodige respect voor het bos en haar omgeving. Het stelt partners in staat hun activiteiten kenbaar te maken bij een breder publiek en het biedt de Stichting de mogelijkheid om beter te kunnen communiceren over de activiteiten van de partners. Daarnaast bieden deze activiteiten de bezoekers ook de kans om het bos en haar omgeving op een boeiende manier te leren kennen, wat moet bijdragen tot meer bewustzijn voor de bescherming van het bos. Meer en meer partners voegen hun activiteiten toe aan de agenda. Sinds dit jaar communiceert de Stichting ook op regelmatige basis over de agenda via de nieuwsbrief en sociale media.

• E-Zoniën Nieuwsbrief en sociale media

In 2022 werden in totaal 8 E-Zoniën nieuwsbrieven uitgestuurd waarin onder meer de volgende thema's aan bod kwamen: platform Zoniënwoud, de app van het Zoniënwoud, sensibiliseringsactie 'Samen voor het Zoniënwoud', de goede gewoontes van het bos, terreinbezoeken, Natura 2000, bewustmaking over het broedseizoen en over de kwetsbaarheid van het bos, Europese Green Deal, Life Prognoses, Clean-up actie, wilde paden, Dag van het Zoniënwoud, UNESCO- werelderfgoed van het Zoniënwoud, de agenda van het Zoniënwoud, ...

De nieuwsbrief kan op steeds meer abonnees rekenen. Dit zorgde ervoor dat de database van de Stichting in 2022 opnieuw aanzienlijk uitgebreid werd.

Daarnaast blijft de Stichting ook communiceren op sociale media. Zo vinden ook alle nieuwsartikelen hun weg naar Facebook en wordt werk gemaakt van beeldende posts op Instagram in de hoop om een nog breder publiek te kunnen informeren en sensibiliseren. Sinds 2022 kunnen we ook beroep doen op vrijwilligers die zich inzetten om video's te creëren rond belangrijke thema's. Een eerste reeks rond de goede gewoontes werd in 2022 gemaakt. De publicatie van de video's op sociale media en de website startte in 2022 maar zal ook nog in 2023 doorgaan.

We schakelden de sociale mediakanalen eveneens in om snel te kunnen communiceren over bijvoorbeeld adviezen met betrekking tot de toegang tot het bos tijdens hevige wind of storm en voor sensibilisering tijdens de periode van extreme droogte.

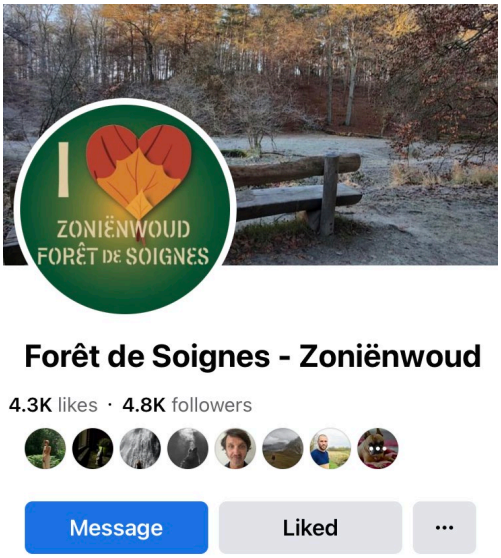

App en Open Street Map: cartografie van het Zoniënwoud

Ook de ontwikkeling en lancering van de app van het Zoniënwoud draagt een steentje bij aan de bescherming van het bos. Deze app leidt bezoekers over de juiste paden.

De app van het Zoniënwoud werd dankzij de steun van Visit.Brussels in 2022 op een zachte manier gelanceerd. Eerst werden partners en bospersoneel uitgenodigd om de app te gebruiken en te testen. Er werd een online opleiding georganiseerd voor hen.

Daarna werd ook gecommuniceerd over de app via de website, sociale media en in de nieuwsbrieven. Tijdens de Dag van het Zoniënwoud liep er een speciale actie om de app beter te leren kennen. Ondertussen werd ook het Brusselse fietsknooppuntennetwerk aan de app toegevoegd.

De app wordt in de communicatiestrategie van de Stichting ook gebruikt om bewustmaking te creëren over het belang om steeds het juiste pad te gebruiken. Dankzij de app worden bezoekers over de juiste paden voor hun activiteit geleid. Dit komt het bos ten goede en moet ook voor minder conflicten tussen gebruikers zorgen.

Dankzij een goede samenwerking met Routeyou, een enthousiaste vrijwilliger en het bospersoneel werd de Open Street Map-cartografie van het Zoniënwoud bewerkt. Iets wat van groot belang is voor het correcte gebruik van andere recreatieve applicaties waar de bezoekers van het Zoniënwoud gebruik van maken voor het plannen van hun tochten. In september mocht de Stichting dit thema ook belichten tijdens een nationale Open Street Map-conferentie. Deze werking zal opgevolgd en opgeschaald worden in 2023.

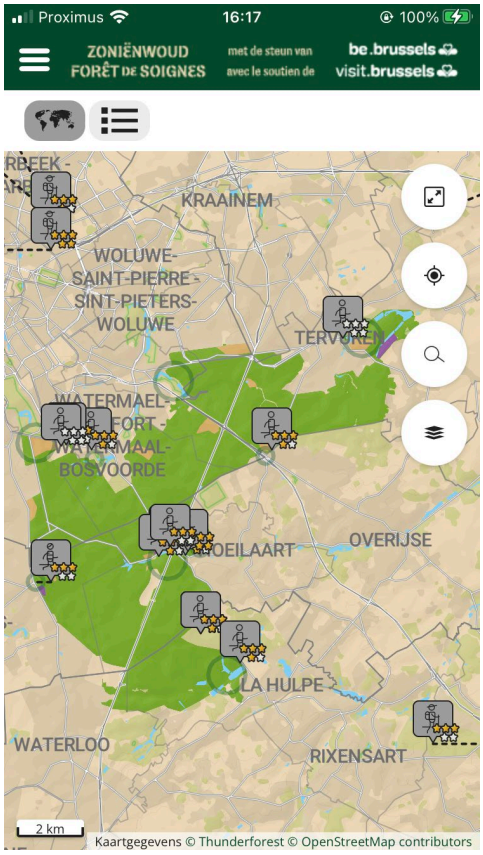

Platform Zoniënwoud en reeks terreinbezoeken

In februari 2022 vond de allereerste fysieke vergadering van het Platform Zoniënwoud plaats in GC De Bosuil. Het was een succesvolle editie. Meer dan 100 partners, buurtbewoners, bosbeheerders en bezoekers van het Zoniënwoud kwamen tijdens deze participatieve vergadering. Er werden ideeën en ervaringen uitgewisseld over de toekomstvisie, de lopende projecten en de bescherming van het Zoniënwoud.

Het Platform Zoniënwoud kreeg een vervolg in de vorm van een reeks terreinbezoek; een in elk gewest. Zo kregen geïnteresseerden de kans om van dichtbij kennis te maken met de beheerders op diens werkterrein, maar ook met de verschillende verenigingen actief in het bos. Het belangrijkste thema dat tijdens het platform en de daaropvolgende terreinbezoeken aan bod kwam was: ‘Samen voor het Zoniënwoud: Het bos beschermen? Een collectieve verantwoordelijkheid!’

© Ernst Guelcher

© Thierry Lampe

Goede gewoontes van het Zoniënwoud

In maart 2022 lanceerde de Stichting voor de tweede maal een communicatiecampagne over de goede gewoontes van het Zoniënwoud. Deze keer ook met extra aandacht voor de kwetsbaarheid van reekalfjes en broedvogels tijdens de lente. De campagne werd online, in nieuwsbrieven, via flyers en in de media verspreid. Deze communicatiecampagne is uitgegroeid tot een structurele campagne die ook vermeld werd op de infoborden en aan bod kwam tijdens de Dag van het Zoniënwoud. In de toekomst zal deze campagne opnieuw de nodige aandacht krijgen.

- Harmonisering regelgeving Zoniënwoud: Honden aan de leiband en op de paden blijven

In 2022 bracht de Stichting de harmonisering van de regelgeving in het Zoniënwoud extra in de aandacht. Het betreft de regel om overal in het Zoniënwoud honden aan de leiband te houden, behalve in de daarvoor voorziene zones en de regel om overal in het Zoniënwoud op de paden te blijven.

Beide regels zijn reeds van toepassing in het Vlaamse en Waalse gedeelte van het Zoniënwoud, maar verschillen nog in het Brusselse gedeelte. Daarom vroeg de Stichting via een brief aan de Brusselse minister bevoegd voor het bos om dezelfde regels ook toe te passen in het Brusselse gedeelte van het Zoniënwoud. Het thema wordt momenteel opgevolgd door de Brusselse bosbeheerder.

Dit thema werd ook ruim bediscussieerd tijdens het Platform Zoniënwoud en tijdens de intergewestelijke vergaderingen met het bospersoneel.

© Thierry Lampe

- Participatie: Sensibiliseringscampagne 21/03 en Clean-up actie 18/09

Op zondag 21 maart, tijdens de internationale dag van het bos, bundelden partners, vrijwilligers en het bospersoneel van het Zoniënwoud hun krachten. Ze verzamelden die dag aan verschillende toegangspoorten waar ze de bezoekers informeerden over de goede gewoontes van het bos en hoe men het bos kan beschermen. Deze intergewestelijke sensibiliseringsactie zal jaarlijks plaatsvinden.

Op autoloze zondag, 18 september, werd een grootse Clean-Up actie georganiseerd op het intergewestelijke gebied, samen met de gemeentes van Sint-Pieters-Woluwe en Tervuren, de gemeentelijke zwerfvuilteams, het bospersoneel en een grote groep burgers werden de krachten gebundeld om het Zoniënwoud weer een heel stuk properder te maken!

- 16/10/2022: Succesvolle editie Dag van het Zoniënwoud in een notendop:

We blikken tevreden terug op een geslaagde editie van de Dag voor het Zoniënwoud 2022:

- 58 partners met samen meer dan 150 enthousiaste betrokkenen zorgden voor het succes van deze dag door bezoekers te gidsen en rond te leiden, door hun activiteiten en projecten voor te stellen, door bezoekers te ontmoeten en diens vragen te beantwoorden, ...
- 7 'bosgemeentes' stelden personeel en materiaal ter beschikking, ondersteunden de communicatie of zijn ons die dag komen bijstaan op het terrein.
- 3 gewesten werkten samen zodat alles vlot kon verlopen en waardoor het publiek op een zo breed mogelijke manier geïnformeerd werd over deze dag.
- De boswachters waren er die dag ook om vragen van bezoekers te beantwoorden, om te informeren over het beheer en de uitdagingen en om hun passie voor het bos en voor hun werk te delen.
- 86 activiteiten sierden het diverse programma: natuurwandelingen, exclusieve bezoeken en rondleidingen, expo's, workshops, sensibiliseringsacties, boeiende en speelse kinderactiviteiten, ontmoetingen, eetgelegenheden met lokale en biologische producten, ...
- Aan 7 toegangspoorten van het bos wemelde het van de mogelijkheden voor toekomstige ontwikkelingen.

© Ivan Thienpont

© Thierry Lampe

© Thierry Lampe

© Thierry Lampe

© Lokaal bestuur Hoeilaart

"Dag van het Zoniënwoud staat bol van activiteiten" (Het Laatste Nieuws, 11.10.2022)

"Brussel zendt zijn eikels uit: wandelaars kunnen op Dag van het Zoniënwoud gegeerd exportproduct helpen verzamelen" (Het Nieuwsblad & De Standaard, 13.10.2022)

"Het Zoniënwoud is misschien wel een van de best bewaarde natuurgeheimen van België. Daar komt nu zondag verandering in, met de Dag van het Zoniënwoud." (Metro Time 14.10.2022)

"De rijkdom en diversiteit van het Zoniënwoud wordt vandaag in de kijker gezet" (De Zondag 16.10.2022)

"Dag van het Zoniënwoud doet wandelaars eikels rapen" (VRT Radio 2, 16.10.2022)

"Une rando à vélo ce 16 octobre en Forêt de Soignes, reconnue à l'Unesco" (Radio Nostalgie, 15.10.2022)

« Près de 70 activités sont au programme. Au menu: anecdotes historiques, observation des oiseaux migrateurs, yoga, promenade dans les pas du garde forestier, découverte de sources, ... » (La DH Net 14.10.2022)

"Plongez dans la Forêt de Soignes pour découvrir comment la protéger ! » (RTBF Web 12.10.2022)

- Intergewestelijk overleg bospersoneel en bekendmaking resultaten KI grofwildtelling

In overleg met de beheerders, INBO en DEMNA, organiseerde Stichting Zoniënwoud op 2 september 2022 in het Bospaviljoen de bekendmaking van de resultaten van de Reewildtelling 2022 in aanwezigheid van de beheerders, het bospersoneel, de wetenschappers van INBO en DEMNA en de betrokken vrijwilligers. Behalve de resultaten kwamen ook andere thema's aan bod zoals het tellen van nachtvlinders in het Zoniënwoud en de aanwezigheid van everzwijnen. In december werd het bospersoneel van de drie gewesten in datzelfde bospaviljoen uitgenodigd voor een gezellige kerstdrink die voorafgegaan werd door een stand van zaken over de werking van het bospersoneel, de uitdagingen op het terrein en de verwachtingen die zij hebben ten opzichte van de Stichting.

© Thierry Lampe

© Thierry Lampe

- B4B Project – Belgium 4 Biodiversity

In 2022 werd het Europese Life B4B project goedgekeurd. De Stichting is een van de projectpartners en diende mee het projectvoorstel in. De Stichting zal binnen dit project de bewustmaking rond Natura 2000 in haar dagelijkse werking integreren en als case-study dienen voor de intergewestelijke samenwerking en de betrokkenheid van de partners op het territorium van het Zoniënwoud.

- Externe financiering en de organisatie van teambuildings

In 2022 werden ook de eerste teambuildings georganiseerd, met als doel externe financiering voor de Stichting te kunnen voorzien maar ook bewustmaking te creëren over de bescherming van het bos en de uitdagingen waar de bosbeheerders tijdens hun dagelijkse werking mee te maken krijgen. Onder andere het beheer van exoten, clean-up acties, boomplantacties en rondleidingen door beheerders en bospersoneel stonden op de agenda van deze teambuildings.

Dankzij deze teambuildings kon de Stichting ook boeiende en goede contacten leggen met organisaties zoals NGI (Nationaal Geografisch Instituut) en verschillende diensten binnen de Europese Commissie.
Daarnaast hoopt de Stichting dat dit soort activiteiten ook een meerwaarde kan bieden aan de beheerders en het bospersoneel. De ambitie is echter om voor de omkadering van dit soort activiteiten in de toekomst ook te kunnen rekenen op vrijwilligers, om ervoor te zorgen dat er geen extra werkdruk op de planning van het bospersoneel komt te liggen.

© Simon Pugh

© Simon Pugh

Inspiratie opdoen

De Stichting voedt zichzelf ook graag met nieuwe inzichten en ging daarom, samen met het bos-personeel, een kijkje nemen hoe men in het Waalse bosgebied Nassonia werkt, maar ook het bezoek aan de vrijwilligersdag van de Koninklijke Schenking in het Arboretum van Tervuren was zeer inspirerend, alsook de deelname aan een inspiratiedag in het NP Hoge Kempen.

© Etienne Collet

4. Overleggroep Zoniënwoud

Op 5 december 2022 organiseerde de Stichting de eerste vergadering van de Overleggroep Zoniënwoud. Deze vergadering werd bijgewoond door mandatarissen en vertegenwoordigers van de bevoegde administraties in de Priorijwoning aan de toegangspoort Rood Klooster. De Stichting gaf een voorstelling van haar missie. Verder waren er tussenkomsten door de beheerders over de Structuurvisie en door Leo Van Broeck over de uitzonderlijkheid (en kwetsbaarheid) van het Zoniënwoud. Tijdens deze vergadering was er ruimte voor discussie en uitwisseling. Onder andere de gemeentes Overijse en Sint-Pieters-Woluwe deelden hun ervaringen op vlak van natuurcreatie en burgerparticipatie.

5. Nationaal Park Brabantse Wouden - Stichting Zoniënwoud als intergewestelijke facilitator

Het thema Brabantse Wouden en de ontwikkeling van het masterplan binnen de kandidatuur tot Nationaal Park kreeg het afgelopen jaar eveneens meer vorm. Hoewel de rol van de Stichting in dit project nog niet helemaal duidelijk is, volgde het personeel alvast een brede reeks vergaderingen en ontmoetingen om meer inzicht te krijgen in de werking tussen de verschillende gemeentes en partners, en op vlak van communicatie. Daarenboven speelde de Stichting een belangrijke rol om de aandacht te vestigen op de intergewestelijke aanpak en het informeren van partners uit de andere gewesten.

Op 25 november 2022 werd een inspiratiedag Brabantse Wouden georganiseerd waar alle projectpartners uit de verschillende gewesten uitgenodigd werden op een bustour om het intergewestelijke gebied van de Brabantse Wouden én elkaar beter te leren kennen. De Stichting zorgde voor de logistieke organisatie die dag en drukte haar stempel op de intergewestelijke samenwerking.
Ondertussen nam de Stichting ook het voortouw in de ondersteuning van de Ambassadeurswerking van de Brabantse Wouden.

© Koen De Rijck

© Christian Vanden Bilcke

6. Administratieve, juridische en financiële taken

De Stichting doet tweemaandelijks een beroep op haar stuurgroep om de verschillende ontwikkelingen en taken af te toetsen.

Elk kwartaal wordt ook de raad van bestuur samengeroepen om deze zaken en andere inhoudelijke thema's te bespreken.

De leden van de Raad van Bestuur werden betrokken bij verschillende bijkomende overlegmomenten:

- Met De Werkvennootschap over de werven van het project Werken aan de Ring die een impact kunnen hebben op het Zoniënwoud.
- Over de strategie die ontwikkeld dient worden met betrekking tot de herbestemming van de site van de Kliniek Derscheid in het Waalse deel van het Zoniënwoud.
- Over de mogelijkheden met betrekking tot de aankoop van het bosgebied van Argenteuil in het Waalse deel van het Zoniënwoud.

Daarnaast worden de leden ook steeds uitgenodigd op en geïnformeerd over de verschillende terreinbezoeken en andere ontmoetingen die door de Stichting georganiseerd worden.

Verder behoren tot de dagelijkse werking van de Stichting overlegmomenten met betrekking tot de Unesco-coördinatie (NSG-meetings), Life Prognoses (management meetings en overlegmomenten).

Maar ook het beantwoorden en opvolgen van vragen die de Stichting ontvangt via het algemene info-adres, of boekhouding en administratie maken een groot deel uit van de dagelijkse werking. De Stichting steekt ook heel wat tijd in het onderhouden van de goede contacten met administraties én de bezoekers, maar ook met media, meer bepaald met de lokale media.

De contactmomenten met partners en bospersoneel probeert de Stichting zoveel mogelijk op het terrein te organiseren, om zo concreet mogelijk te kunnen werken en vlot ideeën uit te kunnen wisselen.

7. UNESCO secretariaat

Vijf bosreservaten van het Zoniënwoud behoren tot het Unesco Word Heritage Site of Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe. Sinds juli 2020 huisvest Stichting Zoniënwoud gedurende 4 jaar het secretariaat van deze natuurlijke erfgoedreeks.

Binnen haar rol van coördinator werd in Duitsland (Kellerwald) een Europese ontmoeting georganiseerd in aanwezigheid van de buitenlandse partners. Ervaringen, expertise en ideeën werden uitgewisseld.

In samenwerking met Unesco Vlaanderen werd het afgelopen jaar een promofilmpje gemaakt om het Unesco Werelderfgoed van het Zoniënwoud in de schijnwerpers te zetten. Dit filmpje werd ook gedeeld via de communicatiekanalen van de Stichting: de nieuwsbrief, sociale media en de website.
Het jaarverslag van het Unesco Secretariaat wordt in een apart document voorgesteld.

unesco
Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe
World Heritage since 2007

8. Life Prognoses Project

In het kader van het Europese Life Prognoses project werden in de zomerperiode en tijdens de Dag van het Zoniënwoud enquêtes afgenomen bij bezoekers van het Zoniënwoud en ondertussen vonden ook de eerste wetenschappelijke veldwerkonderzoeken in het Zoniënwoud plaats om de ecosysteemdiensten van oude bossen te onderzoeken. De analyses hiervan zullen in 2023 en 2024 worden uitgevoerd. Tegen juni 2024 zullen de resultaten van ons onderzoek beschikbaar zijn.

Eind maart 2022 werd het 'Progres report' doorgestuurd naar de commissie.

Life Prognoses

© Hans Kirchmeir

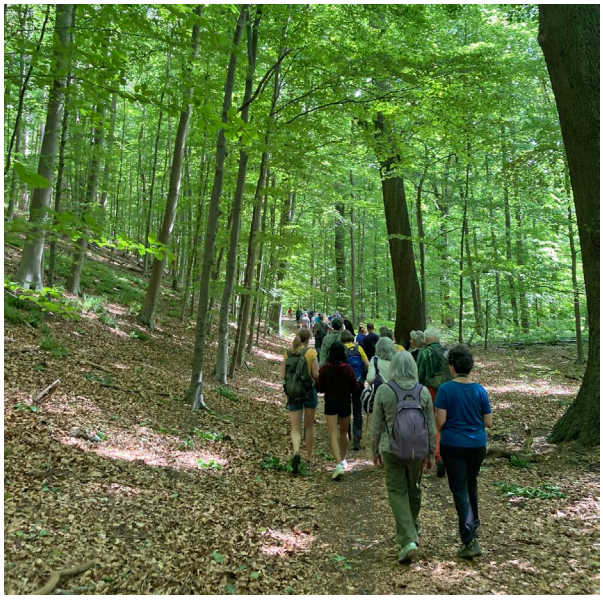

De Stichting organiseerde op 21 mei 2022 een mars door het Zoniënwoud in het kader van de Natura 2000 Day, in samenwerking met de verschillende natuur- en gidsenverenigingen van het bos, de bosbeheerders en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, eveneens partner van het Life Prognoses Project. Zo'n 50 deelnemers wandelden die dag mee en kwamen alles te weten over het belang van oude bossen en het Unesco werelderfgoed van het Zoniënwoud. Het was een boeiende dag die feestelijk werd afgesloten tijdens een drink in het Bosmuseum.

De Stichting zorgde ook voor de productie van een promofilmpje om extra aandacht te vestigen op de bescherming van oude bossen. Dit filmpje werd verspreid via de nieuwsbrief en via sociale media.

© Thierry Lampe

© Thierry Lampe

9. Uitkijken naar 2023

Dankzij de dialoog van de voorbije jaren met de betrokken partijen van het Zoniënwoud kunnen stilaan de elementen worden samengebracht om de Structuurvisie, de intergewestelijke en gemeenschappelijke toekomstvisie voor het Zoniënwoud, te optimaliseren en te actualiseren.

Vanuit beter uitgeruste en toegankelijke toegangspoorten leidt het recreatieve netwerk wandelaars, fietsers en ruiters over de juiste paden, waardoor het ecologische hart van het bos beschermd blijft. Enthousiaste vrijwilligers zetten zich in aan de zijde van de boswachter om een rol te spelen bij het verwelkomen en omkaderen van bezoekers. Duurzaam toerisme wordt bevorderd met medewerking van de betrokken actoren.

Ook in 2023 worden partners en bezoekers samengebracht tijdens tal van activiteiten, met als hoogtepunt de Dag van het Zoniënwoud op 15 oktober. Bewustwording creëren over de kwetsbaarheid van het Zoniënwoud en over het respecteren van de goede gewoontes van het bos zijn de kernthema's van deze activiteiten.

Verder is het met hoge verwachtingen uitkijken naar de mogelijke erkenning van de Brabantse Wouden als Nationaal Park, wat een succesverhaal over de gewestgrenzen heen en een nieuwe dynamiek voor de Brabantse natuur kan betekenen, met het Zoniënwoud als middelpunt!

Deze wensen moeten bijdragen tot de bescherming en de versterking van het uitzonderlijke karakter van ons prachtige Zoniënwoud. Iets wat enkel mogelijk is dankzij een goede samenwerking.

10. Bijlagen

ZONIËNWOUD
FORÊT DE SOIGNES

Platform Zoniënwoud – het verhaal van een constructieve dialoog

Op zaterdag 5 februari kwamen meer dan 100 partners, buurtbewoners, bosbeheerders en bezoekers van het Zoniënwoud samen tijdens een participatieve vergadering van Platform Zoniënwoud, een initiatief van Stichting Zoniënwoud. Er werden ideeën en ervaringen uitgewisseld over de toekomstvisie, de lopende projecten en de bescherming van het Zoniënwoud.

'Samen voor het Zoniënwoud': Het bos beschermen? Een collectieve verantwoordelijkheid!

Zoals de meeste natuurgebieden, staat ook het Zoniënwoud sinds het begin van de pandemie onder grote druk door een nieuw publiek dat het plezier van de natuur herontdekt maar niet altijd weet welke goede gewoontes het moet respecteren om de flora en fauna te beschermen.

Voor Stichting Zoniënwoud is de bescherming van het bos vooral een collectieve verantwoordelijkheid. Onder de noemer 'Samen voor het Zoniënwoud' nodigde de Stichting tijdens het platform alvast iedereen uit om zich in te zetten voor de bescherming ervan. Dankzij enkele goede maar eenvoudige gewoontes, kan elke bezoeker iets bijdragen aan de bescherming van het Zoniënwoud.

Daarom rekent de Stichting hiervoor in het bijzonder op haar vele partners zodat deze goede gewoontes een breed draagvlak krijgen. Een gezamenlijke sensibiliseringsactie op het terrein wordt dan ook georganiseerd op 20 maart 2022, ter gelegenheid van de internationale dag van het bos. Meer details hierover en andere mogelijkheden tot samenwerking zullen gecommuniceerd worden in de volgende nieuwsbrief.

Het hoge aantal bezoekers vraagt ook voldoende aanwezigheid van bospersoneel op het terrein. Dit is een belangrijke voorwaarde om ervoor te zorgen dat het stijgende aantal bezoekers niet ten koste gaat van het bos en zijn fauna en flora, zoals dat in het verleden het geval is geweest.

Tegelijkertijd is de Stichting nog steeds op zoek naar een structurele oplossing voor de inschakeling en omkadering van vrijwilligers; om bezoekers te ontvangen, te informeren en te sensibiliseren. Kortom, een werking die complementair is aan het werk van het bospersoneel.

Honden in het bos: verantwoordelijkheid van hondeneigenaars, harmonisering van de regels en gecoördineerde oplossingen

'Honden in het bos' was eveneens een belangrijk gespreksonderwerp tijdens de vergadering.

Niet enkel het aantal bezoekers is sinds 2020 sterk gestegen, ook het aantal honden nam toe. Hierdoor ontstaat een grote druk die het bos - dat van zeer grote biologische waarde is - niet oneindig kan volhouden. Honden die van de paden afwijken, verstoren de rust van het kwetsbare milieu en de fauna die er leeft. Sommige honden jagen zelfs wilde dieren zoals reeën achterna. Bovendien nam ook het aantal meldingen van incidenten en conflicten tussen gebruikers sterk toe.

Daarom wil de Stichting hondeneigenaars en ook alle andere gebruikers aansporen om zich in te zetten voor het bos door deel te nemen aan de campagne 'Samen voor het Zoniënwoud'. Wie een hond bij zich heeft, kan vlotter andere hondenbaasjes aanspreken en uitnodigen om de goede gewoontes van het bos te respecteren, net zoals het als fietsers eenvoudiger is om andere fietsers op hun verantwoordelijkheden te wijzen.

In het belang van de intergewestelijke coherentie, om de talrijke conflicten te verminderen en vooral om de druk op het bos te beperken, wijst de Stichting erop dat de regeringen van de drie Gewesten zich geëngageerd hebben om de regelgeving voor het hele gebied van het Zoniënwoud te harmoniseren, waaronder ook de regelgeving inzake honden. Dit engagement werd eveneens bepaald en ondertekend in de Structuurvisie voor het Zoniënwoud – wat geldt als de missieverklaring van de Stichting.

Deze harmonisering houdt in dat honden overal in htet Zoniënwoud aan de leiband moeten worden gehouden, behalve in de hondenlosloopzones die zich dichtbij de toegangspoorten van het bos bevinden. De Stichting is gestart met een interessante denkoefening over dit onderwerp en wenst via een intergewestelijke dialoog met de betrokkenen bij te dragen tot de definitie van deze hondenlosloopzones.

Maar deze sociale kwestie gaat verder dan enkel de grenzen van het bos. Ook gemeentes en beheerders van de openbare ruimte hebben hierin een rol te vervullen. Van een bos wordt verlangd dat het voorziet in tal van stedelijke behoeften, terwijl het eerst en vooral een plaats moet zijn voor natuurbehoud waar bezoekers welkom zijn op voorwaarde dat ze zich gedragen met respect voor het bos en geen schade toebrengen aan dit kwetsbare milieu en zijn bewoners.

Harmonisering van de toegankelijkheidsregels: overal op de paden en denkpistes voor de speelzones

Een andere bijzonderheid van het Zoniënwoud is de uiteenlopende regelgeving inzake de toegankelijkheid in het bos.

Hoewel het in het Vlaamse en Waalse deel van het Zoniënwoud verboden is om de paden te verlaten, staat het Brusselse reglement bezoekers toe zich vrij in het bos te bewegen, behalve in de ‘beschermingszones’.

De zones die vrij toegankelijk zijn, zijn nochtans een toevluchtsoord voor fauna en flora en huisvesten kwetsbare habitats die geacht worden te worden beschermd door hun Natura 2000-status.

In het belang van de intergewestelijke coherentie, om de druk op het Zoniënwoud en haar fauna en flora te verlichten en om de Natura 2000-doelstellingen maximaal te kunnen verwezenlijken, wijst de Stichting erop dat de Structuurvisie voorziet dat de bezoekers op het Brusselse grondgebied ook op de paden moeten blijven, met uitzondering van de speelzones.

Om deze harmonisering te ondersteunen, wil de Stichting de reflectie verderzetten over het verplaatsen en aantrekkelijker maken van ‘speelzones’ dichtbij de toegangspoorten van het bos.

Lopende projecten en toekomstvisie voor het Zoniënwoud

De beheerders van het Zoniënwoud – Agentschap Natuur & Bos, Leefmilieu Brussel en Département de la Nature et des Forêts – gaven tijdens het platform meer uitleg over de lopende projecten in het

Zoniënwoud: de ontwikkeling van de verschillende toegangspoorten en de toegankelijkheid van het bos voor iedereen.

De betrokkenheid van het Zoniënwoud binnen het project Brabantse Wouden, dat kans maakt om een van de 4 Nationale Parken te worden, kwam ook aan bod. Hoewel dit een project is dat door Vlaanderen wordt gedragen, is er een gemeenschappelijke wens bij de bosbeheerders en de betrokkenen van het Zoniënwoud om de natuur ook over de gewestgrenzen heen uit te breiden via de Brusselse en Waalse ecologische netwerken. De instandhouding van de verbindingen tussen het Zoniënwoud en de dichtstbij gelegen bosgebieden is ook een doelstelling van de intergewestelijke Structuurvisie, om de verspreiding van fauna tussen de verschillende bosgebieden mogelijk te maken.

Uitwisselingen om de denkpistes van de Stichting beter te oriënteren.

Na de verschillende tussenkomsten kregen de deelnemers de kans om vragen te stellen en ideeën uit te wisselen tijdens een Q&A sessie in de zaal, maar ook tijdens vier thematische wandelingen.

Deze uitwisseling spitste zich toe op de toegankelijkheid voor personen met een beperkte mobiliteit, de plaats van fietsers in het bos, de spanningen tussen gebruikers, de noodzaak om het ecologische hart van het bos te beschermen, de uitbreiding ervan en de gewenste ontwikkelingen aan de toegangspoorten van het Zoniënwoud. Verschillende hondeneigenaars en een Schepen voor dierenwelzijn vroegen dat de harmonisering van de regelgeving voor honden in het bos in nauw overleg met de betrokkenen zou gebeuren en dat rekening zou worden gehouden met de behoeften van honden en de verwachtingen van hun baasjes.

Tijdens de thematische wandelingen werden boeiende uitwisselingen gedaan over volgende thema's; een actieve vrijwilligerswerking ten dienste van het bos, het belang en de functie van de toegangspoorten van het Zoniënwoud, het bos beschermen en versterken en het optimaal gebruiken van de erkenning van het Zoniënwoud als UNESCO Werelderfgoed.

De besluiten van deze uitwisselingen zullen de Stichting in staat stellen haar denkpistes te oriënteren en sommige van de thema's grondiger uit te werken.

Gezellige afsluiter en toekomstige ontmoetingen

De voorzitter van de Stichting, Herman Van Rompuy, bedankte de deelnemers voor hun inzet. Hij was verheugd te zien dat de Stichting na minder dan twee jaar sinds haar bestaan op zo een rijk netwerk van partners kan rekenen. Hij wees erop dat de dialoog niet eindigt bij dit platform en dat toekomstige ontmoetingen zullen dienen om vooruitgang te blijven boeken en om deze vraagstukken verder uit te diepen.

Platform Zoniënwoud werd afgesloten met een gezellige discussie bij een drankje op de boerenmarkt aan de Woudpoort, aan de rand van het bos.

Het volledige programma van deze ontmoetingen zal binnenkort in de online agenda van het Zoniënwoud verschijnen. De presentaties zullen in de volgende nieuwsbrief en online beschikbaar zijn.

ZONIËNWOUD
FORÊT DE SOIGNES

Communicatietekst

De bescherming van het Zoniënwoud? Een collectieve verantwoordelijkheid.

Sensibiliseringsactie 'Samen voor het Zoniënwoud' 20/03/2022

Op **zondag 20 maart**, ter gelegenheid van de *internationale dag van het bos*, bundelen partners, vrijwilligers en het bospersoneel van het Zoniënwoud opnieuw de krachten. Je vindt ze die dag rond de verschillende toegangspoorten van het bos waar ze je informeren over hoe we samen het Zoniënwoud kunnen beschermen. Onder de noemer ***'Samen voor het Zoniënwoud! Doe jij ook mee?'*** is er een intergewestelijke sensibiliseringsactie die alle bezoekers aanmoedigt om de goede gewoontes te respecteren tijdens een bezoek aan het bos.

Het Zoniënwoud, prachtig maar kwetsbaar! Respecteer de goede gewoontes.

Ons bos is een thuis voor broedende vogels, kleine zoogdieren, amfibieën, reptielen en ook reeën. Er huizen belangrijke dier- en plantensoorten en kwetsbare Natura 2000 – sites maken er deel van uit. Elk bezoek aan het bos heeft een impact op deze prachtige biotoop, maar door de goede gewoontes te volgen, beperk je de impact van jouw bezoek tot een minimum en draag je bij tot de bescherming van het bos, haar fauna en flora . Ken je de goede gewoontes nog niet? Ontdek ze hier op een rijtje.

Doe jij ook mee ?

Wandelaars, joggers, fietsers, mountainbikers, ruiters, hondenbaasjes, jeugdbewegingen, … sluit je bij ons aan! Kom op zondag 20 maart een praatje slaan met het bospersoneel en de partners van het Zoniënwoud. Ze vertellen je uitgebreid hoe je zelf je steentje bij kan dragen aan de bescherming van het bos. Samen zorgen we voor een duurzame toekomst van het Zoniënwoud. Draag de goede gewoontes breed uit en word een echte ambassadeur van het bos!

Internationale dag van het bos: Boswachters en bospersoneel in de kijker.

De boswachters en het bospersoneel staan garant voor het bos van morgen. Naast hun primaire rol in het duurzame beheer van het bos, staan ze in voor de veiligheid van de bezoekers en zien ze erop toe dat de rust en de stilte van het bos, de fauna en de flora worden gerespecteerd.

Ze verdienen het grootste respect en onze steun. Kom je hen tegen in het bos? Zeg hen dan zeker eens gedag. Ze staan open voor jouw vragen en geven je ook graag goede raad.

Vlaanderen is natuur
bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels
Wallonie

Tijdens de lente verandert het bos in een kraamafdeling

© Frederik Vaes

Samen voor het ZONIËNWOUD

Doe jij ook mee?

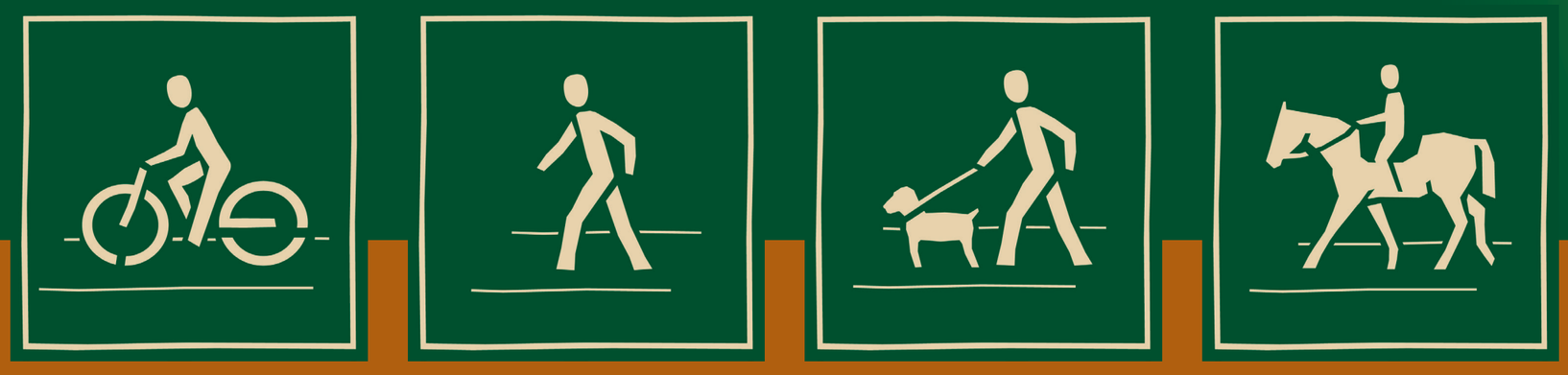

www.zonienwoud.be

ZONIËNWOUD

AGENTSCHAP NATUUR & BOS

bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels

Wallonie service public SPW

Life

unesco Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe

NATURA 2000

Verantwoordelijke uitgever: Stichting Zoniënwoud, Rood-Kloosterstraat 10, 1160 Oudergem

ZONIËNWOUD

COMMUNICATIETEKST

Dag van het Zoniënwoud

Samen voor het Zoniënwoud! Doe jij ook mee?

Zondag 16 oktober 2022

Op **zondag 16 oktober 2022** staat het Zoniënwoud in de kijker tijdens de **Dag van het Zoniënwoud**.

Dompel je onder in het Zoniënwoud, maak kennis met zij die voor het bos zorgen en het beschermen en kom te weten hoe je zelf ook je steentje kan bijdragen aan de bescherming van deze unieke natuur.

Brede waaier aan activiteiten voor iedereen

De vele partners die in en rond het bos actief zijn en de bosbeheerders van de drie gewesten stellen samen met Stichting Zoniënwoud een brede waaier aan activiteiten voor die jong en oud een unieke kijk op het Zoniënwoud bieden.

- geleide bezoeken voor een breed publiek
- activiteiten voor families en kinderen
- speciale workshops voor jongeren, natuurliefhebbers, …
- ontmoetingen met bospersoneel en partners die je een kijk op hun uitzonderlijke werkterrein bieden

Tijdens deze editie van de Dag van het Zoniënwoud worden enkele dingen extra in de verf gezet:

- De uitzonderlijke natuur van het bos, haar biodiversiteit, haar fauna en flora, … en de bescherming ervan
- het brede recreatieve netwerk voor wandelaars, joggers, fietsers en ruiters.
- het aanbod van Horeca, cultuur en recreatie dat het hele jaar door een vaste waarde is in en rond het Zoniënwoud.

Zet je in voor het bos

Draag je het bos een warm hart toe en heb je zin om zelf je steentje bij te dragen als vrijwilliger, als natuurgids, … kom dan kennis maken met de vele partners.

Aan de infostandjes vertellen zij je hoe je je kan inzetten voor het bos en ze geven je meer uitleg over de bescherming van het Zoniënwoud.

Proef lekkere streekproducten en geniet van de terrasjes in het groen

Tijdens de Dag van het Zoniënwoud kan je niet enkel uitblazen op een van de gezellige terrasjes middenin het groen, je kan er ook terecht om te proeven van lekkere streekproducten. Of kies voor een biologische picknick of een bezoekje aan de boerenmarkt.

Start aan de toegangspoorten van het Zoniënwoud

De activiteiten van de Dag van het Zoniënwoud vinden plaats aan de toegangspoorten van het Zoniënwoud: Rood Klooster, Renbaan Bosvoorde, Groenendaal, Middenhut, Jezus-Eik, Arboretum Tervuren, Park van Tervuren, Domaine Régional Solvay.

Vlaanderen is natuur · bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels · Wallonie

We vragen je om zoveel mogelijk te voet of met de fiets te komen, of om gebruik te maken van het openbaar vervoer.

In samenwerking met de vele partners van het Zoniënwoud

De Dag van het Zoniënwoud wordt georganiseerd door Stichting Zoniënwoud – Fondation Forêt de Soignes met de steun van de beheerders van het bos (Agentschap voor Natuur en Bos, Leefmilieu Brussel en Département de la Nature et des Forêts), in samenwerking met de betrokken gemeentes en dankzij het enthousiasme van alle partners die zich inzetten voor de organisatie van boeiende en gratis activiteiten! De Dag van het Zoniënwoud is het orgelpunt van 'De Week van het bos'.

Meer weten? https://www.zonienwoud.be/

ZONIËNWOUD

PERSBERICHT

Dag van het Zoniënwoud

Samen voor het Zoniënwoud! Doe jij ook mee?

Zondag 16 oktober 2022

Op **zondag 16 oktober 2022** staat het Zoniënwoud in de kijker tijdens de **Dag van het Zoniënwoud**.

Dompel je onder in het Zoniënwoud, maak kennis met zij die voor het bos zorgen en het beschermen en kom te weten hoe je zelf ook je steentje kan bijdragen aan de bescherming van deze unieke natuur.

Brede waaier aan activiteiten voor iedereen

De vele partners die in en rond het bos actief zijn en de bosbeheerders van de drie gewesten stellen samen met Stichting Zoniënwoud een brede waaier aan activiteiten voor die jong en oud een unieke kijk op het Zoniënwoud bieden.

- geleide bezoeken voor een breed publiek
- activiteiten voor families en kinderen
- speciale workshops voor jongeren, natuurliefhebbers, …
- ontmoetingen met bospersoneel en partners die je een kijk op hun uitzonderlijke werkterrein bieden

Tijdens deze editie van de Dag van het Zoniënwoud worden enkele dingen extra in de verf gezet:

- De uitzonderlijke natuur van het bos, haar biodiversiteit, haar fauna en flora, … en de bescherming ervan
- het brede recreatieve netwerk voor wandelaars, joggers, fietsers en ruiters.
- het aanbod van Horeca, cultuur en recreatie dat het hele jaar door een vaste waarde is in en rond het Zoniënwoud.

Zet je in voor het bos

Draag je het bos een warm hart toe en heb je zin om zelf je steentje bij te dragen als vrijwilliger, als natuurgids, … kom dan kennis maken met de vele partners.

Aan de infostandjes vertellen zij je hoe je je kan inzetten voor het bos en ze geven je meer uitleg over de bescherming van het Zoniënwoud.

Proef lekkere streekproducten en geniet van de terrasjes in het groen

Tijdens de Dag van het Zoniënwoud kan je niet enkel uitblazen op een van de gezellige terrasjes middenin het groen, je kan er ook terecht om te proeven van lekkere streekproducten. Of kies voor een biologische picknick of een bezoekje aan de boerenmarkt.

Start aan de toegangspoorten van het Zoniënwoud

De activiteiten van de Dag van het Zoniënwoud vinden plaats aan de toegangspoorten van het Zoniënwoud: Rood Klooster, Renbaan Bosvoorde, Groenendaal, Middenhut, Jezus-Eik, Arboretum Tervuren, Park van Tervuren, Domaine Régional Solvay.

Vlaanderen is natuur · bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels · Wallonie

We vragen je om zoveel mogelijk te voet of met de fiets te komen, of om gebruik te maken van het openbaar vervoer.

In samenwerking met de vele partners van het Zoniënwoud

De Dag van het Zoniënwoud wordt georganiseerd door Stichting Zoniënwoud – Fondation Forêt de Soignes met de steun van de beheerders van het bos (Agentschap voor Natuur en Bos, Leefmilieu Brussel en Département de la Nature et des Forêts), in samenwerking met de betrokken gemeentes en dankzij het enthousiasme van alle partners die zich inzetten voor de organisatie van boeiende en gratis activiteiten! De Dag van het Zoniënwoud is het orgelpunt van 'De Week van het bos'.

Meer details en de agenda met activiteiten vind je hier: https://www.zonienwoud.be/

Interviewvragen, beeldmateriaal, meer info?

Perscontact Stichting Zoniënwoud:

Sanne De Troyer
sdetroyer@stichtingzonien-fondationsoignes.be
0493 16 01 86

DAG VAN HET ZONIËNWOUD

Samen
voor het Zoniënwoud

Doe jij ook mee?

16.10.2022

- ROOD KLOOSTER
- RENBAAN BOSVOORDE
- GROENENDAAL
- MIDDENHUT
- JEZUS-EIK
- ARBORETUM TERVUREN
- PARK VAN TERVUREN
- DOMAINE RÉGIONAL SOLVAY

www.zonienwoud.be

Verantwoordelijke uitgever: Stichting Zoniënwoud, Rood-Kloosterstraat 0, 1160 Oudergem

Life Prognoses · Life · unesco Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe · NATURA 2000 · AGENTSCHAP NATUUR & BOS · Wallonie service public SPW · bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels · ZONIËNWOUD FORÊT DE SOIGNES

16.10.2022

DAG VAN HET ZONIËNWOUD

Samen
voor het Zoniënwoud

Doe jij ook mee?

JOURNÉE DE LA FORÊT DE SOIGNES

Ensemble
pour la forêt de Soignes

Vous participez ?

www.zonienwoud.be
www.foret-de-soignes.be

16.10.2022
DAG VAN HET ZONIËNWOUD
JOURNÉE DE LA FORÊT DE SOIGNES
Doe jij ook mee?
Vous participez ?
Samen voor het Zoniënwoud
Ensemble pour la forêt de Soignes
www.zonienwoud.be | www.foret-de-soignes.be

Bekijk dit bericht in je browser. Cliquez ici pour la version francophone.

ZONIËNWOUD
FORÊT DE SOIGNES

Persbericht
De Natuur is jarig!
Natura 2000 Dag: 21 mei 2022

Zoniënwoud viert bescherming van haar UNESCO Werelderfgoed tijdens Natura 2000 Dag!

21 mei 2022

13u45: Mars door het Zoniënwoud van Bosvoorde naar Groenendaal
Tussen 9u30 en 14u30: ecoductwandelingen in Groenendaal

Op 21 mei is het de jaarlijkse Europese Natura 2000 Dag. Het wordt een bijzondere editie want het is dertig jaar geleden dat de Europese habitatrichtlijn en het LIFE-programma werden goedgekeurd. Daarbovenop is het ook de vijfde verjaardag van de erkenning van de integrale bosreservaten van het Zoniënwoud als UNESCO Werelderfgoed.

Verschillende activiteiten bieden de bezoekers de kans om op een leuke manier deze uitzonderlijke natuur te ontdekken, kennis te maken en ideeën uit te wisselen met de betrokkenen van het bos (partners, beheerders, bospersoneel, buurtbewoners, ...).

Mars door het Zoniënwoud voor Natura 2000

De wandeling die vertrekt vanuit Bosvoorde leidt de deelnemers langs de UNESCO bosreservaten– de best beschermde delen van het bos – naar Groenendaal.
In het bosreservaat krijgt men toelichting over de prachtige en uitzonderlijke natuur, de diverse fauna en flora die het Zoniënwoud rijk is en hoe men dankzij de hulp van verschillende programma's ervoor kan zorgen dat deze natuur de nodige bescherming krijgt.

Ecoductwandelingen in Groenendaal

In Groenendaal bieden de gidsen van Natuurgroepering Zonienwoud (NGZ) die dag een wandeling aan door het grootste loofbomenwoud van België tot op het ecoduct van Groenendaal dat uitzonderlijk en enkel tijdens deze wandelingen toegankelijk is voor bezoekers. Tijdens de wandeling wordt het verhaal verteld van de versnippering van het Zoniënwoud en wat er aan te doen valt. Maar we kijken ook naar de rol van het Zoniënwoud in het geheel van de Brabantse Wouden, het nationaal park in wording dat een grote versterking zal zijn voor het Natura 2000-netwerk.

Feestelijke drink aan het bosmuseum

Alle wandelingen komen samen en eindigen aan het Bosmuseum van Groenendaal waar de dag om 16u. afgesloten wordt met een feestelijke drink!
Deelname is gratis, maar inschrijven is noodzakelijk.

Praktische info en inschrijven

Klik **hier** voor alle praktische info en het inschrijvingsformulier.

Contact persvragen en interviews

Klik hier

Deze activiteiten worden georganiseerd in samenwerking met:
Natuurgroepering Zoniënwoud, La Hulpe Environnement, Natuurpunt Academie, De vrienden van het Zoniënwoud - Les Amis de la Forêt de Soignes, Agentschap voor Natuur & Bos, Leefmilieu Brussel, Département de la Nature et des Forêts.

De '**Natuur is jarig**' campagne wil tussen 8 en 31 mei de Europese waardevolle topnatuur extra onder de aandacht brengen met RouteYou-wandelingen en geleide wandelingen.
Meer info: www.denatuurisjarig.be

Volg het Zoniënwoud op sociale media

#zonienwoud #respectinhetbos

Stichting Zoniënwoud ondersteunt de realisatie van een intergewestelijke en gemeenschappelijke visie voor het Zoniënwoud en stimuleert initiatieven die goed zijn voor het bos. Wij zijn beschikbaar, aarzel niet om ons te contacteren.

*Copyright © *|2022|* *|Stichting Zoniënwoud, private stichting - Fondation Forêt de Soignes, fondation privée|*, Alle rechten voorbehouden.*

Subscribe | Past Issues | Translate | RSS

Wil je onze mails op een andere manier ontvangen, of niet meer?
Je kan jouw voorkeuren hier updaten of je uitschrijven uit deze lijst.

mailchimp

Zoniënwoud, 13/01/2023

ZONIËNWOUD
FORÊT DE SOIGNES

VERSLAG

Overleggroep Zoniënwoud
05/12/2022

1. De Overleggroep van het Zoniënwoud

Stichting Zoniënwoud is in juni 2020 van start gegaan. Haar opdracht bestaat erin de initiatieven te ondersteunen die nodig zijn om de interregionale en gemeenschappelijke visie voor het Zoniënwoud te verwezenlijken en initiatieven ten voordele van het bos te stimuleren.

De oprichtingsdocumenten van de Stichting voorzien verschillende overlegniveaus. Deze eerste vergadering van de Overleggroep werd bijgewoond door mandatarissen en vertegenwoordigers van de bevoegde administraties in de Priorijwoning aan de toegangspoort Rood Klooster.

2. Was het Zoniënwoud maar niet zo uitzonderlijk

Namens de Raad van bestuur leidde Leo Van Broeck, voormalig Vlaams Bouwmeester, de vergadering in met een portret van wat het Zoniënwoud is voor de biodiversiteit; een broedplaats voor vogels, kleine zoogdieren, amfibieën, reptielen en reeën. Het herbergt kwetsbare soorten en waardevolle Natura 2000-gebieden.

In een wereldwijde context van biodiversiteitsverlies en sterke druk op natuurlijke milieus is het een van de laatst overgebleven toevluchtsoorden voor de natuur. Ten slotte riep Leo Van Broeck de leden van de Overleggroep op om hun steentje bij te dragen aan de bescherming van het bos.

- Tekst waarop tussenkomst gebaseerd is: https://www.zonienwoud.be/was-het-zonienwoud-maar-niet-zo-uitzonderlijk/
- Presentatie is bij dit verslag gevoegd

3. De Structuurvisie, een gemeenschappelijke visie voor het Zoniënwoud

De beheerders van het Zoniënwoud gaven de aanwezigen een overzicht van de pijlers van de Structuurvisie en van de lopende projecten.

Om gezamenlijk vooruitgang te boeken voor het behoud van het Zoniënwoud en voor een gecoördineerd en coherent beheer van het intergewestelijke bosmassief, hebben de drie bosbeheerders en de partners van het bos zich er in 2008 toe verbonden om nauw samen te werken via de Structuurvisie voor het Zoniënwoud.

Het doel van de Structuurvisie is het behoud van het ‘ecologische hart’ van het bos, d.w.z. het deel van het bos met de grootste biodiversiteit en de meest uitzonderlijke natuurlijke soorten. Door dit cruciale gebied te beschermen, krijgen de rijke flora en fauna hier nieuwe kansen om zich vrij te ontplooien.

De middelen om dit doel te bereiken zijn de volgende:

- Gemakkelijk toegankelijke en goed uitgeruste toegangspoorten
- Integratie van het bos in haar omgeving
- Ecologische versnippering tegengaan
- Een identiteit voor het Zoniënwoud

Sinds 2020 is Stichting Zoniënwoud verantwoordelijk om de uitvoering van de Structuurvisie te faciliteren.

Vlaanderen is natuur · bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels · Wallonie

Het project Nationaal Park Brabantse Wouden kwam eveneens aan bod. Er is een kans dat het Zoniënwoud deel zal uitmaken van dit Nationaal Park als de kandidatuur goedgekeurd wordt. Hoewel dit een project is dat door Vlaanderen wordt gedragen, is er een gemeenschappelijke wens bij de bosbeheerders en de betrokkenen van het Zoniënwoud om de natuur ook over de gewestgrenzen heen uit te breiden via de Brusselse en Waalse ecologische netwerken. De instandhouding van de verbindingen tussen het Zoniënwoud en de dichtstbij gelegen bosgebieden is ook een doelstelling van de intergewestelijke Structuurvisie, om de verspreiding van fauna tussen de verschillende bosgebieden mogelijk te maken.

- De Power Point presentatie is bij dit verslag gevoegd.

4. Wat kan het bos voor u betekenen ? Wat kan u voor het bos betekenen ?

Voor het secretariaat presenteerden Sanne De Troyer en David Kuborn het werk van de Stichting en nodigden ze uit tot samenwerkingen. 'Samen voor het Zoniënwoud' is de slogan van de Stichting en de bescherming van het bos is een collectieve verantwoordelijkheid waarvoor bij de betrokken administraties en overheden een belangrijke rol is weggelegd.

De Stichting probeert steeds om haar partners te betrekken. De Dag van het Zoniënwoud is een goede manier om ook bezoekers te betrekken. De bewustmakingscampagne 'Samen voor het Zoniënwoud' centraal. De campagne krijgt aandacht op de website, op sociale media, op de informatieborden en op het terrein tijdens sensibiliseringsacties. Dankzij de coördinatie van het Unesco-secretariaat en het Life Prognoses-project ontstaan er goede banden met de Europese Commissie en ontvangt de Stichting informatie uit eerste hand. Deze informatie wordt aangegrepen om communicatie uit te werken en activiteiten te ontwikkelen. De ontwikkeling van de app van het Zoniënwoud maakt het mogelijk om de bezoekers langs de juiste paden te leiden. Er wordt steeds meer ingezet op burgerparticipatie ten voordele van het bos.

De Stichting vervult haar rol van bemiddelaar, bevordert contacten over de gewestgrenzen heen en communiceert in verschillende talen. Het bekomen van een uniformisering van de regelgeving voor het volledige Zoniënwoud zal nog verder opgevolgd worden.

De toegangspoorten gastvrijer en toegankelijker maken voor iedereen, de ontvangst van bezoekers beter organiseren, ecotoerisme ontwikkelen dat gunstig is voor het bos, het bos in zijn omgeving integreren en afbakenen zijn thema's die alle betrokkenen aanbelangen en die dankzij samenwerking versterkt kunnen worden.

Hoewel de Structuurvisie is opgesteld door de bosbeheerders, ziet de Stichting de uitwerking ervan als een collectieve inspanning en wil zij dit doen in samenwerking met de leden van de Overleggroep en met de andere betrokkenen.

- De Power Point presentatie is bij dit verslag gevoegd.

5. Verwachtingen en wensen voor het bos, synergieën of conflicten

Na de presentaties werden de deelnemers verzocht hun verwachtingen en wensen voor het bos toe te lichten of mogelijke conflicten aan te geven.

Caroline Lhoir, schepen van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe, meldt dat de gemeente regelmatig vragen en kwesties i.v.m. het Zoniënwoud voorgelegd krijgt door burgers, onder andere over thema's zoals: kappingen, honden zonder leiband, veiligheid, fietsers, zwerfvuil.

Sensibilisering en participatie zijn ook voor de gemeente van groot belang en een troef als dit in samenwerking met andere partners kan gebeuren en is dan ook tevreden dat dit dankzij de Stichting kan gebeuren.

Op 18/10/2022 was er een eerste geslaagde samenwerking met de Stichting: een Clean Up-actie werd georganiseerd op de grens van de gemeentes Sint-Pieters Woluwe en Tervuren, in samenwerking met de bosbeheerders en de Stichting. Burgers werden uitgenodigd deel te nemen, net als de 'Mooimakers' uit elke gemeente. Deze Clean Up-actie was een goede manier om burgers rond deze kwesties te kunnen betrekken en hen op die manier ook te laten kennismaken met het bospersoneel, de Stichting en hun werking.

- Een verslag van deze Clean Up-actie: https://www.zonienwoud.be/het-zonienwoud-is-weer-een-heel-stuk-properder-dankzij-clean-up-actie/

Jan De Broyer, schepen van de gemeente Overijse, stelde het project Horizon + voor. De gemeente Overijse deed eerder al beroep op toenmalig Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck. Die stelde een leidraad op waar de gemeente zich op baseert ihkv vergroening, ontwikkeling van groen-blauwe verbindingen, natuurherstel, …. . Een nauwe samenwerking met partners en overheden is voor de gemeente van groot belang; dat doet het o.a. met buurgemeentes, de provincie, Agentschap Natuur & Bos, de regionale landschappen. Zelfs bewoners worden aangemoedigd om de natuur in hun tuin te versterken.

In zijn presentatie illustreert de schepen enkele huidige projecten waarmee de gemeente inzet om het bos en de natuur te versterken.

- 'Harde recreatie' uit het bos halen > speelzone uit het bos verhuizen naar de nieuwe WAWA-site.
- Nieuwe vormen van Horeca aantrekken aan de rand van het bos in Jezus-Eik, om de dorpskern in haar oude glorie te herstellen en haar rol als toegangspoort te versterken.
- Creatie van groene stapstenen in de gemeente
    - Het openleggen van de Ijse
    - Creatie extra natuur
    - Ontharding en creatie van wetlands

Het symbool van al deze veranderingen? Het Vliegend Hert is vandaag het koesterdier en de mascotte van de gemeente Overijse.

- De Power Point presentatie is bij dit verslag gevoegd.

Deze getuigenissen werden gevolgd door een interessante discussie over mogelijke samenwerkingen en thema's die het Zoniënwoud ten goede kunnen komen:

- De wereldwijde context van het verlies aan biodiversiteit is somber. Elk nieuw project moet het bos en zijn ecosysteem versterken.
- De Structuurvisie is een goed model voor samenwerking. Het is belangrijk om bekendheid te blijven geven aan de resultaten, zodat goede voorbeelden navolging kunnen krijgen. We kunnen van elkaar leren.
- De actualisering van de structuurvisie moet een evolutief proces zijn waarbij het van cruciaal belang is alle belanghebbenden bij een gemeenschappelijke visie te betrekken.
- Overleg over het bos is belangrijk. De uitdagingen zijn dezelfde en het is een meerwaarde om soortgelijke oplossingen te kunnen bieden.
- De betrokkenheid van de burgers is cruciaal. De Stichting moet haar werk op het gebied van bewustmaking, communicatie en betrokkenheid van alle betrokken actoren voortzetten.

6. Aangename afsluiter en toekomstige uitwisselingen.

De voorzitter van de Stichting, Herman Van Rompuy, bedankte de aanwezigen voor hun inzet en aanwezigheid. Hij was verheugd te zien dat de Stichting iets meer dan twee jaar sinds haar bestaan op zo een rijk netwerk van partners kan rekenen. Stichting Zoniënwoud heeft een uitzonderlijke missie voor een uitzonderlijke natuur.

Hij riep iedereen op de verantwoordelijkheid te nemen voor de bescherming en versterking van het bos. Maar al te vaak stuiten goede bedoelingen op beperkingen wanneer het erop aankomt om actie te ondernemen, ookal is ons bos zo uitzonderlijk. We zijn er mede verantwoordelijk voor.

Hij herinnerde er ook aan dat de dialoog niet eindigt bij deze vergadering en dat toekomstige ontmoetingen zullen dienen om vooruitgang te blijven boeken en om de aan bod gekomen thema's verder uit te diepen.

Deze uitwisselingen zullen de Stichting in staat stellen haar gedachten te oriënteren en bepaalde thema's uit te diepen.

De vergadering werd afgesloten met een aangename uitwisseling bij een hapje en een drankje.

David Kuborn

De: DELGADO ROSA Humberto <Humberto.DELGADO-ROSA@ec.europa.eu>
Envoyé: jeudi 20 octobre 2022 16:17
À: David Kuborn; herman.van.rompuy; fvaes; Sanne Detroyer
Cc: TELLER Anne; LEINER Stefan; KARAMAT Anna; TASEVA Blaga
Objet: Remerciement pour l'organisation de la visite en forêt de Soignes

Chers membres de la Fondation Forêt de Soignes,

Par la présente, je me permets de vous remercier pour la visite que vous avez organisée dans le cadre du Sommet européen Business & Nature, ce mercredi 20 octobre 2022.

Les retours qui nous sont parvenus sont excellents, que ce soit en ce qui concerne la promenade, les explications, ou le networking. Même la météo était de la partie!

J'aimerais également tout particulièrement remercier votre président, Herman Van Rompuy, de sa présence à cet événement. Ma porte lui sera toujours ouverte et c'est avec grand plaisir que j'aimerais le rencontrer un jour pour échanger nos visions sur le futur de la forêt en Europe.

Bien amicalement,

Humberto Delgado Rosa

Humberto Delgado Rosa
European Commission, DG Environment
Director for Biodiversity
BRE2 7
B-1040 Brussels/Belgium
+32 2 2958604
humberto.delgado-rosa@ec.europa.eu

Website: http://ec.europa.eu/environment
Follow us on:

DocuSign Envelope ID: 0CAEE07C-8394-466C-8076-6009760AD45E

FORÊT DE SOIGNES
ZONIËNWOUD

Préoccupations de la Fondation Forêt de Soignes concernant la vente de la clinique de la forêt de Soignes – site Derscheid

Date	29/06/2022
Destinataire	Monsieur Elio Di Rupo, Ministre-Président
Copie	Monsieur Adrien Dolimont, Ministre des Finances et du Budget Madame Céline Tellier, Ministre de l'Environnement Madame Valérie De Bue, Ministre du Patrimoine et du Tourisme Monsieur Willy Borsus, Ministre de l'Economie Monsieur Jean Hallet, Directeur du Comité d'acquisition du Brabant wallon, en charge de la vente du site Derscheid
Auteur	Conseil d'administration de la Fondation Forêt de Soignes – Stichting Zoniënwoud Personne de contact : David Kuborn, directeur – 0473 80 59 09 dkuborn@fondationsoignes-stichtingzonien.be
Sujet	Préoccupations de la Fondation Forêt de Soignes concernant la vente de la clinique de la forêt de Soignes – site Derscheid

Monsieur le Ministre-Président,
Mesdames, Messieurs les Ministres,

Nous avons appris que le Ministre Crucke avait pris la décision de vendre la clinique de la Forêt de Soignes et que le Ministre Dolimont assurait la mise en œuvre de cette décision. En tant que Fondation Forêt de Soignes, l'avenir de ce site majeur de la forêt de Soignes nous préoccupe du fait de sa localisation au cœur du massif forestier.

La Fondation Forêt de Soignes a été créée le 26 avril 2019 à l'initiative de la Région wallonne, de la Région de Bruxelles-Capitale et de la Région flamande. Le Conseil d'administration de la Fondation est composé des gestionnaires de la forêt des trois Régions, de représentants des gouvernements des trois Régions et d'administrateurs indépendants. Son but est de stimuler les initiatives bénéfiques à la forêt et à ses utilisateurs et favoriser la mise en œuvre de la vision interrégionale et commune pour la Forêt de Soignes : le 'Schéma de structure'.

En ce sens, la Fondation assume différentes responsabilités telles que le secrétariat du bien du patrimoine mondial UNESCO des « forêts primaires et anciennes de hêtres des Carpates et d'autres régions d'Europe » qui regroupe 18 pays et 94 composantes. La Fondation remplit de ce fait un rôle

Vlaanderen is natuur
bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels
Wallonie

DocuSign Envelope ID: 0CAEE07C-8394-466C-8076-6009760AD45E

central au sein de cette série. Depuis 2021, la Fondation coordonne également le projet Life Prognoses – Protection of Old Growth Forests in Europe, centré sur la protection des forêts anciennes.

Sans revenir sur tous les sujets déjà abordés par *La Hulpe Environnement* dans leur courrier du 28 novembre 2021, dont les multiples statuts de protection dont bénéficie la forêt, nous voulons vous faire part de nos préoccupations concernant cette vente. Nous voudrions particulièrement attirer votre attention sur les trois éléments suivants :

1. **Le site Derscheid est une menace pour la forêt. La Wallonie s'est engagée, via le Schéma de structure interrégional de la forêt de Soignes, à rendre ce site à la nature**

La forêt de Soignes est gérée par les trois Régions. Bien que chaque Région fournisse un travail efficace sur son territoire respectif, le besoin d'une approche interrégionale et coordonnée s'est grandement fait sentir pour gérer la forêt de façon durable.

A la demande des ministres compétents des trois Régions, le 'Schéma de structure de la forêt de Soignes' a donc été établi par les gestionnaires forestiers. Il s'agit d'un ensemble de propositions visant à renforcer la protection de la forêt de manière globale, en tenant compte des nombreuses pressions et nuisances qu'elle subit.

De ce schéma de structure se dégagent de grandes lignes directrices pour l'avenir de la forêt de Soignes parmi lesquelles des mesures visant à endiguer le morcellement spatial dû à l'infrastructure et à reconnecter écologiquement la forêt. Ce sujet est développé comme suit :

> *Afin de faire fonctionner ces structures spatiales d'une façon optimale, il faut également s'attaquer au morcellement et au dérangement par des infrastructures qui découpent le massif ou l'étranglent. Il faut reconnecter la forêt écologiquement et récréativement en supprimant des routes, rétablissant des vallons secs, par la construction d'écoducs, de passerelles piétonnières et cyclistes,…*
>
> *L'empreinte écologique fort lourde des infrastructures qui traversent ou entourent la forêt sur l'eau, le bruit et la lumière doit être limitée ou cela est possible en déconnectant, restructurant l'évacuation des eaux routières, en tamponnant le bruit. Ici aussi, l'attention est concentrée sur l'amélioration de la qualité de la nouvelle structure écologique et récréative.*
>
> *Dans le cadre de la reconnexion et pour éviter le dérangement, les enclaves reçoivent une nouvelle affectation au service de la forêt, pour renforcer la structure écologique principale ou le réseau récréatif. Les enclaves sont converties d'une menace vers une opportunité.*

La destruction des bâtiments et la réaffectation « comme bois » des bâtiments de la clinique Derscheid est spécifiquement reprise dans la liste des actions de renforcement écologique du Schéma de structure. L'objectif est le renforcement de la structure écologique en raison d'une perte directe d'habitat et de pollution.

> *La présence d'infrastructures impropres à une zone de la directive habitat doit être revue. Ainsi, la clinique Derscheid (et ses extensions historiques) peut être considérée comme une menace permanente pour la forêt.*

En 2008, les instances concernées des trois Régions, dont la Wallonie, ont validé ce schéma de structure et ont signé une déclaration d'intention pour assurer sa mise en œuvre. Les Ministres des trois Régions ont conclu leur soutien à ce texte de la manière suivante :

DocuSign Envelope ID: 0CAEE07C-8394-466C-8076-6009760AD45E

Pour que notre Forêt de Soignes puisse évoluer au cours des prochaines années vers notre vision commune, des moyens seront dégagés et des efforts particuliers devront être accomplis par les services gestionnaires. En notre qualité de Ministres de l'Environnement, nous les assurons de notre complet soutien.

2. **Un nouveau projet sur le site Derscheid est un risque pour la reconnaissance de l'ensemble de la forêt de Soignes au patrimoine mondial de l'UNESCO**

Les parties les mieux protégées de la Forêt de Soignes, désignées comme réserves forestières intégrales, font partie du patrimoine mondial de l'UNESCO, dans le cadre d'une série de 94 hêtraies exceptionnelles, réparties dans 18 pays européens. Ces composantes se caractérisent par une composition très complète avec des arbres exceptionnellement vieux et une riche biodiversité. L'ensemble de la forêt de Soignes constitue, au niveau du patrimoine mondial de l'UNESCO, leur zone tampon.

Cette reconnaissance du patrimoine de la forêt de Soignes par l'UNESCO en 2017 est l'aboutissement d'une collaboration très étroite entre chacun des trois gestionnaires forestiers régionaux et chacun des trois services du patrimoine de notre pays. C'est grâce à une candidature commune que le prestigieux titre de patrimoine mondial de l'UNESCO a été obtenu, malgré le fait que les deux composantes wallonnes n'atteignent pas la superficie minimale de 50Ha exigée par IUCN - International Union for Conservation of Nature et le Comité du patrimoine mondial (décision 41 COM 8B7, §6). Lors de l'inscription, la Région wallonne s'est engagée à relier les deux composantes pour ne plus en former qu'une seule et ainsi atteindre la taille minimale exigée.

La vente du site Derscheid, situé en plein milieu des deux composantes wallonnes, serait une occasion manquée de les relier par la voie la plus logique et la plus bénéfique à la forêt. Plus préoccupant encore, le développement d'un nouveau projet à cet endroit qui pourrait se révéler non conforme aux exigences d'IUCN et du Comité du patrimoine mondial risquerait de mettre en péril la reconnaissance même de l'ensemble de la forêt de Soignes au patrimoine mondial de l'UNESCO et pourrait avoir des conséquences pour l'ensemble de la série.

Malgré toutes les contraintes que vous pourrez exiger d'un nouvel acheteur, le risque existe que ces conditions ne soient pas respectées. A titre d'exemple, dans le cadre du bail emphytéotique actuel, de nombreux problèmes ont déjà émaillé les relations entre la Région wallonne et le locataire pendant toute la durée du bail : *abattage d'arbres sans autorisation, modification du bâti, aménagement de parking, création de voirie, pollutions diverses (rejets des boues d'épuration vers le fonds des Ails, incinération polluante ayant un impact sensible sur les hêtres proches, plantations d'essences exotiques envahissantes, dépôt de décombres en sous-bois…* Extrait du PLAN D'AMENAGEMENT DE L'UNITE 26 (Ea 41501)- Forêt Domaniale de Soignes (P1244). Le bail emphytéotique, malgré le regard de la Région qu'il autorise, n'a pas permis de faire respecter des droits élémentaires. Qu'en sera-t-il une fois que le site aura été vendu, pour contrôler le respect d'obligations en faveur de la forêt ?

3. **La renaturation du site est parfaitement en phase avec la nouvelle stratégie de l'UE pour les forêts à l'horizon 2030**

La renaturation du site est parfaitement en phase avec la stratégie de l'UE pour les forêts à l'horizon 2030. Dans une vision globale de renforcement de la partie wallonne de la forêt de Soignes au sein du réseau européen Natura 2000, il serait également bénéfique d'étudier la possibilité d'adjoindre le domaine d'Argenteuil (ou une partie de celui-ci) au domaine public.

DocuSign Envelope ID: 0CAEE07C-8394-466C-8076-6009760AD45E

Les raisons de renforcer les forêts et particulièrement les forêts anciennes sont bien décrites dans la stratégie de l'UE pour les forêts à l'horizon 2030 :

> *Les forêts sont des alliées essentielles dans la lutte contre le changement climatique et la perte de biodiversité. Elles constituent des puits de carbone et aident à réduire les effets du changement climatique, notamment en refroidissant les villes, en nous protégeant des inondations importantes et en réduisant les effets de la sécheresse. Malheureusement, les forêts européennes subissent de nombreuses pressions de diverses natures, y compris celles liées au changement climatique.*
>
> *La stratégie pour les forêts définit une vision et des mesures concrètes pour accroître la surface et la qualité des forêts dans l'UE et renforcer leur protection, leur restauration et leur résilience. Les actions proposées renforceront la séquestration du carbone grâce à l'amélioration des puits et des stocks, contribuant ainsi à l'atténuation du changement climatique. La stratégie s'engage à protéger strictement les forêts primaires et anciennes, à restaurer les forêts dégradées et à faire en sorte qu'elles soient gérées durablement, de manière à préserver les services écosystémiques essentiels que fournissent les forêts et dont la société dépend.*

Monsieur le Ministre-Président,
Mesdames, Messieurs les Ministres,

En 2008, le gouvernement wallon a pris l'engagement de contribuer à renforcer les structures écologiques de la forêt de Soignes en assainissant ce site et en démolissant les bâtiments. Ce retour à la nature était d'ailleurs prévu dès la construction de la clinique sur une parcelle de la forêt de Soignes.

Partant du même engagement et afin de renforcer la réserve Jozef Zwanepoel, la Flandre a rendu le site de l'hippodrome de Groenendaal à la nature et a construit un écopont au-dessus du ring ouest pour reconnecter les parties de la forêt de Soignes. A Bruxelles, une démarche identique est en cours. Après avoir procédé à la construction d'un écopont au-dessus de la voie de chemin de fer (ligne 161), c'est un nouvel écopont qui sera prochainement construit au-dessus de la chaussée de La Hulpe pour reconnecter les deux portions de la réserve Grippensdelle.

Ces projets ont été cofinancés par des fonds externes en faveur de la nature. Cette solution mériterait également d'être étudiée en Wallonie. Si vous décidez de vous engager sur cette voie, vous pouvez compter sur notre collaboration pour mobiliser notre riche réseau et entamer un travail prospectif auprès des instances européennes sur les possibilités de financer ce nécessaire renforcement de la forêt.

Si vous décidiez de revenir sur l'engagement de votre gouvernement de renaturer le site, nous vous demandons :

- d'étudier sa renaturation partielle. Les bâtiments anciens pourraient être réaffectés à une activité compatible avec la forêt et concédés via un bail emphytéotique d'une durée limitée afin d'en garder le contrôle. Les frais de rénovation et de fonctionnement seraient à charge du nouvel occupant. Le bâtiment plus récent pourrait être renaturé afin de remembrer les 2 composantes de la réserve forestière Le Ticton de la manière la plus logique et la plus bénéfique à la nature.
- d'étudier l'éventuelle pollution liée aux dysfonctionnements de la station d'épuration et de veiller à ce que le site soit assaini.

Vlaanderen is natuur
bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels
Wallonie

DocuSign Envelope ID: 0CAEE07C-8394-466C-8076-6009760AD45E

- d'étudier les contraintes qui découlent des statuts de protection de la forêt et des types d'activités compatibles avec cette protection. De vous assurer que les garanties demandées par 'l'étude d'incidences IUCN des sites du patrimoine mondial' et par le 'guidance document on buffer zone management' soient respectées.
- d'étudier un renforcement de la forêt par son extension à proximité. Le domaine d'Argenteuil est la continuité logique de la forêt de Soignes et il mériterait d'être remis (ou partiellement) dans le domaine public.

Nous sommes à votre disposition pour toute information complémentaire.

Nous vous prions d'agréer, Monsieur le Ministre-Président, Mesdames, Messieurs les Ministres, l'expression de nos salutations les plus distinguées.

Pour le Conseil d'administration de la Fondation Forêt de Soignes,

Le président,

Herman Van Rompuy

Annexes

- Guidance document on buffer zone management
- IUCN World heritage advice note: environmental assessment
- IUCN World Heritage Outlook: https://worldheritageoutlook.iucn.org/fr/explore-sites/wdpaid/903141
- Lettre de La Hulpe Environnement du 28 novembre 2021
- Schéma de structure de la forêt de Soignes : https://www.foret-de-soignes.be/documentation/plans-de-gestion/
- UNESCO – Convention du patrimoine mondial : https://whc.unesco.org/fr/decisions/6879
- Article et liens sur la stratégie de l'UE pour les forêts : https://www.foret-de-soignes.be/pacte-vert-pour-leurope/

Vlaanderen is natuur
bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels
Wallonie

DocuSign Envelope ID: 0CAEE07C-8394-466C-8076-6009760AD45E

FORÊT DE SOIGNES
ZONIËNWOUD

Intégration de la partie boisée du domaine d'Argenteuil au patrimoine mondial de l'UNESCO pour assurer l'héritage commun de l'humanité au profit des générations futures

Date :	26/11/2022
Destinataire :	Jean-Marie Delwart, propriétaire du Domaine d'Argenteuil
Auteur :	Fondation Forêt de Soignes
Contact:	David Kuborn, directeur Dkuborn@fondationsoignes-stichtingzonien.be 0473 80 59 09

Monsieur Delwart,

La Fondation Forêt de Soignes souhaiterait s'entretenir avec vous d'une proposition de rachat, grâce au fonds de relance, de la partie boisée de votre domaine d'Argenteuil pour la rattacher à la forêt de Soignes et la dédier au patrimoine mondial de l'UNESCO.

À plusieurs reprises en effet, nous avons lu dans la presse votre souci de vendre votre domaine à un candidat présentant un "beau" projet, tenant compte des composantes écologiques et durables, au service de la biodiversité et en lien avec les objectifs de votre fondation.

Notre projet permettrait de répondre - au moins partiellement - à vos attentes :
- en rendant la forêt de Soignes plus résiliente,
- en atteignant les objectifs UNESCO de la Belgique, et
- en assurant l'héritage commun de l'humanité au profit des générations futures.

1.1. Qui sommes-nous ?

La Fondation Forêt de Soignes a été créée le 26 avril 2019 à l'initiative de la Région wallonne, de la Région de Bruxelles-Capitale et de la Région flamande. Le Conseil d'administration de la Fondation, présidé par Herman Van Rompuy, est composé des gestionnaires de la forêt des trois Régions, de représentants des gouvernements des trois Régions et d'administrateurs indépendants. Son but est de protéger et renforcer la forêt de Soignes en stimuler les initiatives bénéfiques à la forêt et à ses utilisateurs et favoriser la mise en œuvre de la vision interrégionale et commune : le 'Schéma de structure'.
La Fondation assume différentes responsabilités internationales telles que la coordination de la série du patrimoine mondial UNESCO des «*forêts primaires et anciennes de hêtres des Carpates et d'autres régions d'Europe*» qui regroupe 18 pays et 94 composantes ou la coordination du projet *Life Prognoses* centré sur la protection des forêts anciennes en Europe.

Vlaanderen is natuur
bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels
Wallonie

1.2. La forêt de Soignes – patrimoine mondial de l'UNESCO

Les parties les mieux protégées de la Forêt de Soignes, désignées comme réserves forestières intégrales, font partie du patrimoine mondial de l'UNESCO, dans le cadre d'une série de 94 hêtraies exceptionnelles, réparties dans 18 pays européens. Ces composantes se caractérisent par une composition très complète avec des arbres exceptionnellement vieux et une riche biodiversité. L'ensemble de la forêt de Soignes constitue, au niveau du patrimoine mondial de l'UNESCO, leur zone tampon.

Cette reconnaissance du patrimoine de la forêt de Soignes par l'UNESCO en 2017 est l'aboutissement d'une collaboration très étroite entre chacun des trois gestionnaires forestiers régionaux et chacun des trois services du patrimoine de notre pays.

C'est grâce à une candidature commune que le prestigieux titre de patrimoine mondial de l'UNESCO a été obtenu, malgré le fait que les deux composantes wallonnes n'atteignent pas la superficie minimale de 50Ha exigée par IUCN - International Union for Conservation of Nature et le Comité du patrimoine mondial (décision 41 COM 8B7, §6).

1.3. Le Domaine d'Argenteuil, une continuité naturelle de la forêt de Soignes et patrimoniale des réserves forestières 'Le Ticton' inscrites au patrimoine mondial de l'UNESCO

Par sa proximité avec les réserves forestières Wallonnes nommées 'Le Ticton' et inscrites au patrimoine de l'UNESCO, l'achat de la partie boisée du Domaine d'Argenteuil est une opportunité historique d'atteindre les objectifs UNESCO de la Belgique, comme exigé par IUCN - Union internationale pour la conservation de la nature.

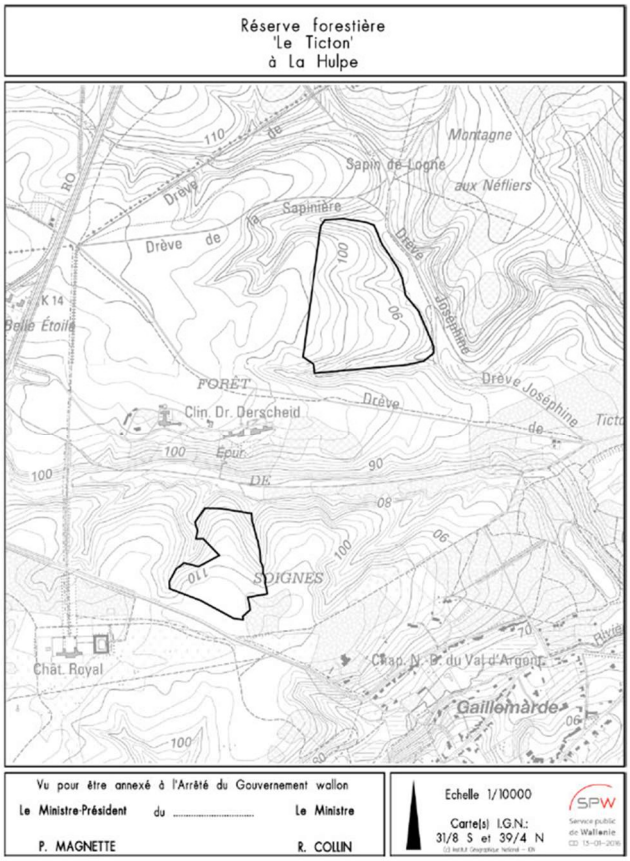

Source : http://environnement.wallonie.be/legis/reserves%20forestieres/forestiere012.htm

Par son histoire, sa situation et son statut Natura 2000, les 100ha de zones boisées du Domaine d'Argenteuil forment une continuité historique, géographique et écologique naturelle de la forêt de Soignes.

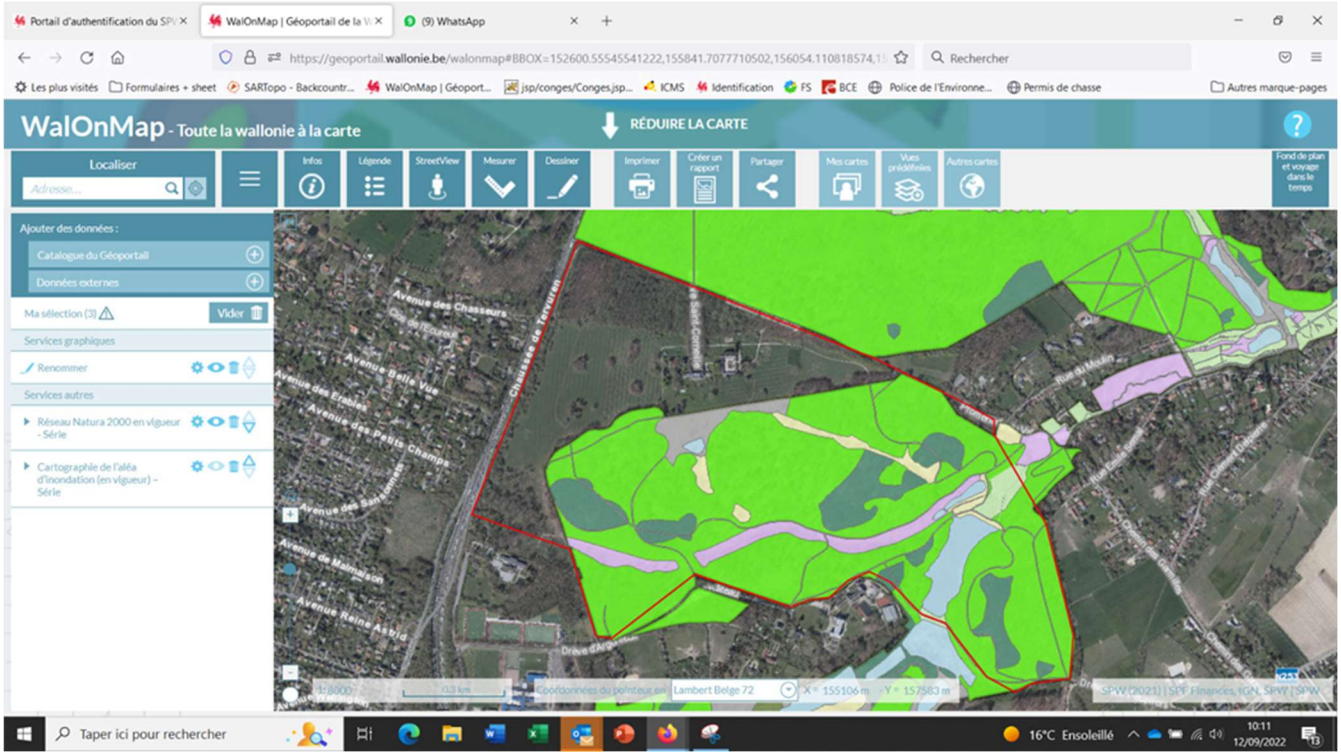

1.4. Au sujet de la vente du Domaine d'Argenteuil

Selon les informations que nous avons pu lire dans la presse et reprises ci-dessous, votre Domaine a été déjà mis en vente, mais vous n'auriez à ce jour pas reçu de "beau" projet qui répondrait à vos attentes.

> **Le château d'Argenteuil et son domaine ne sont plus à vendre** (La Libre 26/05/2021)
> *Jean-Marie Delwart voulait céder sa propriété à un candidat avec un "beau" projet.*
> *…*
> *Mais ce ne fut pas le cas. Il y a bien eu quelques offres intéressantes, dont celle d'un candidat qui projetait d'y établir un centre d'art européen, mais ça n'a pas abouti. En janvier dernier, le propriétaire a donc décidé de ne pas prolonger les contrats qu'il avait conclus avec les deux agences immobilières. Il restera dans sa propriété, mais il ne perd pas tout à fait espoir qu'un jour il puisse la céder à un candidat avec un projet à son goût.*
>
> *"Je le retire de la vente, mais, si quelqu'un vient avec un beau projet autour de la biodiversité, l'écologie, l'art ou la recherche, je crois que je dirai oui.*
> https://www.lalibre.be/archives-journal/2021/05/26/le-chateau-dargenteuil-et-son-domaine-ne-sont-plus-a-vendre-V3FMCDQVPNEJTGOURTHLVWMF7A/
>
> **Pourquoi la Wallonie n'achètera pas Argenteuil** (Le Soir – 6/07/2021)
> *… demande que l'ancien domaine royal soit intégré au patrimoine régional si son actuel propriétaire décide de le vendre. Mais la majorité ne le suivra pas sur ce dossier.*
> *…*
> *L'acquisition du domaine royal répondrait aussi aux objectifs du gouvernement actuel qui plaide pour davantage de zones protégées et pour la protection de la biodiversité, très riche ici.*

…
« Surtout, pour faire face à d'autres critiques qui me parviennent, il s'agirait de rendre ce lieu exceptionnel au grand public, de le laisser accessible au plus grand nombre », insiste encore le député wallon.
…
Mais rien n'y fera ce mercredi au parlement, sauf surprise de dernière minute. Les positions politiques ont été figées en commission : le gouvernement ne compte pas acheter Argenteuil si d'aventure le domaine était à nouveau mis en vente. L'exécutif veut consacrer ses moyens à d'autres priorités. Et se mettre sur le dos un tel « mammouth » irait à l'encontre de la volonté de se séparer par ailleurs de nombreuses implantations régionales devenues surnuméraires.
https://www.lesoir.be/382646/article/2021-07-06/pourquoi-la-wallonie-nachetera-pas-argenteuil

Jean-Marie Delwart met en vente le château d'Argenteuil (L'Echo – 8/10/2019)
… À l'époque, l'achat d'Argenteuil m'a permis d'y loger ma fondation en éthologie. J'insiste sur ce point parce que c'est un élément important dans mon processus de vente. Les Suisses et les Allemands sont intéressés par ma fondation, mais veulent la rapatrier chez eux. Les Allemands veulent absolument l'installer à Munich.
Mon scénario idéal serait qu'un groupe de gens riches ou même des institutions publiques, rachètent la propriété, qu'ils y voient un intérêt immobilier mais aussi qu'ils y conservent la fondation. 20 millions, 30 millions, il y a pas mal de gens qui pourraient mettre ça sur la table. Et maintenant que vous allez écrire quelque chose sur cette vente, peut-être que je vais avoir des marques d'intérêt. Je pourrais aussi vendre à un particulier. L'idéal, ce serait en tout cas d'avoir un acheteur belge. Il faudrait aussi qu'il soit au-dessus de tout soupçon…
https://www.lecho.be/economie-politique/belgique/general/jean-marie-delwart-met-en-vente-le-chateau-d-argenteuil/10169813.html

1.5. Notre proposition : un "beau" projet pour la partie boisée de votre Domaine

À notre connaissance, la possibilité de séparer la partie boisée de votre Domaine du château et son parc en deux parties distinctes n'a jamais été évoquée. C'est la proposition que nous voudrions vous faire et que nous serions heureux d'aborder avec vous.

Cette solution rendrait possible un beau projet autour de la biodiversité et de l'écologie, comme vous le souhaitez. Cela permettrait à la Belgique de répondre aux exigences de l'UNESCO en augmentant la superficie des réserves forestières intégrales wallonnes. Le futur acquéreur pourrait profiter du château et du parc sans avoir à se soucier de la gestion de la partie boisée et ses contraintes Natura 2000 qui seraient rendues au domaine public.

Cette solution est en phase avec la nouvelle stratégie de l'Union Européenne pour les forêts et particulièrement les forêts anciennes à l'horizon 2030:

Les forêts sont des alliées essentielles dans la lutte contre le changement climatique et la perte de biodiversité. Elles constituent des puits de carbone et aident à réduire les effets du changement climatique, notamment en refroidissant les villes, en nous protégeant des inondations importantes et en réduisant les effets de la sécheresse. Malheureusement, les forêts européennes subissent de nombreuses pressions de diverses natures, y compris celles liées au changement climatique.

La stratégie pour les forêts définit une vision et des mesures concrètes pour accroître la surface et la qualité des forêts dans l'UE et renforcer leur protection, leur restauration et leur résilience.

Vlaanderen is natuur
bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels
Wallonie

Les actions proposées renforceront la séquestration du carbone grâce à l'amélioration des puits et des stocks, contribuant ainsi à l'atténuation du changement climatique. La stratégie s'engage à protéger strictement les forêts primaires et anciennes, à restaurer les forêts dégradées et à faire en sorte qu'elles soient gérées durablement, de manière à préserver les services écosystémiques essentiels que fournissent les forêts et dont la société dépend.

Monsieur Delwart,

Un financement pour l'achat de la partie boisée de votre domaine pourrait être assuré dans le cadre du plan de relance de la Wallonie. Nous avons reçu confirmation qu'une enveloppe était disponible pour ce type de transactions.

Notre projet n'est pas complètement abouti, nous pensions vous le proposer à un stade plus avancé, mais des informations sur une éventuelle vente prochaine de votre Domaine nous incitent à venir vers vous dès maintenant.

Nous serions heureux de vous rencontrer pour aborder les opportunités de collaboration entre nos fondations respectives et évoquer plus avant cette proposition avec vous.

Nous vous prions d'agréer, Monsieur Delwart, l'expression de nos salutations les plus distinguées.

Pour le Conseil d'administration de la Fondation Forêt de Soignes,

Le président,

Herman Van Rompuy

ZONIËNWOUD
FORÊT DE SOIGNES

www.zonienwoud.be

www.facebook.com/foretdesoignes.zonienwoud

info@stichtingzonien-fondationsoignes.be

Vlaanderen is natuur AGENTSCHAP NATUUR & BOS

bruxelles environnement leefmilieu brussel .brussels

Wallonie service public SPW